

LISTRY

hlavního města Prahy

ZDARMA

www.praha-mesto.cz

září 2002 • ročník II/9

S podáním žádostí není možné otálet

strana 7

Chystá se summit NATO

strana 8-9

Podrobná historie pražských povodní

strana 13

Nejsme sami

Pražané, naše hlavní město postihla nejničivější povodeň v jeho dosavadní historii. Dnes se již hovoří ne o stoleté, ale pětisetleté či dokonce tisícileté vodě.

Krizovému štábu se podařilo tuto povodeň zvládnout. Fakt, že během noční evakuace tisíců občanů z ohrožených částí Prahy z úterý na středu nedošlo k jediné ztrátě na lidském životě, vše se obešlo bez vážnějšího zranění, a dokonce se neutopilo jediné auto, považují za potvrzení tohoto výroku. Vznikly však velké materiální škody, které nelze doposud přesně vyčíslit. V Karlíně spadly domy, řada občanů utrpěla ztrátu nejen svého majetku, ale i věci důvěrně osobní povahy, někteří ztratili doslova střechu nad hlavou. Bylo zatopeno metro a vznikl tak složitý dopravní problém.

Plně chápou pocity našich občanů a jejich těžkou situaci. Víme, že někdy nenávratná ztráta jediné rodinné fotografie může být bolestnější než ztráta věcí, které si lze znovu opatřit. Pohled na zdevastované městské části, v kalné vodě plavající věci každodenní potřeby, mě naplnil hlubokým smutkem. Ostatně, i dům, ve kterém bydlím, stál na pokraji obrovské vodní plochy, která zatopila nejen část našich osudů, ale i kus historie Prahy.

Za to, že nebyly zmařeny lidské životy, že nevznikla panika, chci poděkovat především Vám, Pražanům. Za Vaši solidaritu, disciplinovanost a pochopení vážnosti situace.

Poděkovat chci také všem členům krizového štábu, starostům městských částí za jejich plné nasazení, všem složkám integrovaného záchranného systému za jejich profesionalitu a obrovskou odpovědnost při plnění jejich povinností. Dík patří všem pražským dobrovolníkům, i těm, kteří přispěli na pomoc ze všech koutů naší země.

Každá z takovýchto přírodních pohrom nutně zvedá emoce, ke slovu přicházejí myšlenky, co se mělo či mohlo udělat lépe, hledají se viníci.

O průběhu pražské povodně vznikl složitý mediální obraz plný protikladů, bohužel poznamenaný i blížícími se podzimními volbami. Jelikož jsem byl, z pozice pražského primátora, přímým aktérem těchto událostí, rád bych se stručně a věcně k řadě kritických připomínek vyjádřil.

Pokračování na str. 2

Foto: Karel Cudlín

Pražané, děkujeme!

To, co jsme zažili v nedávných dnech, ani zdaleka nepatřilo k našim představám pěkně prožitého léta. Letošní prázdniny pro mnohé neznamenal žádný odpočinek, ba naopak: únavu této „dovolené“ mnozí budeme vstřebávat ještě dlouho. O škodách ani nemluvě – ty nám budou ještě mnoho měsíců svazovat ruce. Přesto jsme ale mohli pozorovat něco, co i v momentech velmi vážných může přinést radost: byla to lidská obětavost, ochota spolupracovat, solidarita, nezištnost. Snaha pomoci bez ohledu na momentální prospěch. A také cosi jako občanská kázeň. To všechno osvědčili mnozí z Vás, a snad není přehnané říci, že právě toho byla plná Praha. Zachovali jste se skvěle. Velmi Vám děkujeme.

Rada hlavního města Prahy

Důležitá čísla povodňových kont

Hlavní město Praha – povodeň (povodňové konto Praha, zřízené hl. m. Prahou)

1. městská banka 777 777 0700/6000, VS 2002

Konto Karlín

ČS – 888888822/0800, SS – 2002, KS – 558

Český červený kříž

KB 10030-7334-011/0100, VS 300

Vláda (účet spravuje Státní fond životního prostředí)

ČNB 9025-001/0710, VS 2002, KS pro bezhotovostní platby je 558, v hotovosti 379

Společnost Člověk v tísni při České televizi

ČSOB 334334334/0300 (Na toto konto budou poukázány i peníze, které vybere Český Telecom provozováním speciální linky

0900/609040 – Kč 60,- za minutu)

LP119/02/667

Pokračování ze str. 1

Chci však předeslat, že jsem vděčný i za tuto kritiku, protože jediné široké názorové spektrum, které vzniklo, nám umožní odhalit slabiny systému, dává nám možnost, na základě prožitých reality, opravit to, co jsme mohli dosud jen předpokládat.

Proto bych rád uvedl na pravou míru především dvě věci: informace o postupující povodni a zatopení metra.

Je-li mi vyčítáno, že moje informace nebyly dosti varující, že jsem měl občanům naznačit, že může přijít stoletá voda, pak odpovídám: Občanům jsem podával pouze ty informace, které jsem dostával od odborníků, přítomných na zasedáních krizového štábu. Mým úkolem bylo informovat o situaci a ne vzbuzovat paniku nepodloženými dohady. Zástupci Povodí Vltavy byli těmi nejkvalifikovanějšími experty přes vodní živel v krizovém štábu. A to i z toho důvodu, že jako jediní ovládali pro Prahu životně důležitou vltavskou kaskádu. Český hydrometeorologický ústav (ČHMÚ) připouští, že předpovědi o tom, že bude pršet tolik, jako v osudné dny, se vyskytují častěji. To však nemusí nutně znamenat ničivou povodeň. František Babák z ČHMÚ v tisku uvedl: „Nikdy nevíme úplně přesně, kolik srážek spadne. Ještě méně znalostí máme o tom, jak se bude voda chovat po dopadu na zem.“ Kdybych tedy Pražanům v pondělí 12. srpna oznámil, že hladina Vltavy „možná“ stoupne o 7 metrů, zřejmě by neprobíhala evakuace tak ukázněně. Nastalý zmatek by patrně zachvátil a ochromil nejen skutečně ohrožené oblasti, ale nejspíše celou Prahu. Před podobným kolapsem nás důrazně varovali odborníci na katastrofické jevy.

To, co se stalo, prostě nešlo předpovědět na milimetry a na vteřiny přesně. „Na Vltavě dokáže velká voda nastoupit velmi rychle,“ připomíná F. Babák. Ani odborníci z Povodí Vltavy tedy nemohli znát rozsah povodně, která byla dána momentálním souběhem mnoha nepříznivých faktorů. Připustíme, že příroda je prostě silnější, že možnosti člověka, byť vyzbrojeného nejmodernější technikou, jsou a budou vždy omezené. I za těchto okolností se však domnívám, že se nám podařilo maximum možného.

Další otázkou zůstává zatopení metra, které způsobilo nejen materiální škody velkého rozsahu, ale i následné problémy s jeho částečným výpadkem jako nejdůležitější dopravní tepny města. Nemíním se nyní vydávat na cestu nepodložených hypotéz a fabulací o tom, co mohlo být uděláno lépe. To je plně v kompetenci odborníků, vedení Dopravního podniku a vyšetřovací komise Magistrátu hl. m. Prahy. Počkám si na jejich konečné odborné závěry. Přesto zde musím uvést, že v povodňovém plánu DP-Metro jsou zpracovány pokyny na ochranu objektů metra. Včasné provedení protipovodňové ochrany je závislé na rozhodnutí vedení DP-Metro a jeho povodňové komise.

Netze se však donekonečna zabírat jen tím, co se stalo. Je třeba napsat všechny síly k rychlému odstranění škod a vrátit Praze její původní tvář. A to je velký úkol, který se neobejde bez účasti nás všech. Nejsme sami. Svět na nás nezapomněl a první zásluky pomoci již našly své adresáty. Další pomoc, především finanční, nyní chystá Evropská unie, ale i další země.

Praha patří mezi takzvaná „věčná města“. Po všech peripetiích se vždy znovu dokázala zrodit do ještě větší krásy.

Jsem si jist, že to dokážeme i my.

Děkuji

RNDr. Igor Němec, primátor hl. m. Prahy

Foto: Petr Švec

Na povodňová konta hlavního města přicházejí stále finanční prostředky. K 6. 9. 2002 přispěli částkou 50 000 Kč a vyšší mimo jiné následující dárci:

REMINAS, a. s.	50 000 Kč	SIMONE RESEARCH	200 000 Kč
BPW, spol. s r. o.	50 000 Kč	PFIZER, spol. s r. o.	250 000 Kč
INOS Zličín, a. s.	50 000 Kč	IKEA HANIM, spol. s r. o.	300 000 Kč
LIGA, a. s.	50 000 Kč	IVAX – ČR, a. s.	350 000 Kč
Otto Kechner, náměstek primátora	50 000 Kč	Statutární město Ostrava	500 000 Kč
PSP – GDS, s. r. o.	50 000 Kč	DAIMLERCHRYSLER AUTO	1 000 000 Kč
Jiří Paroubek, náměstek primátora	100 000 Kč	IKEA ČR	1 500 000 Kč
PRAGIS HOLDING	200 000 Kč	Povodňový účet ČS	1 500 000 Kč
		Řízení let. provozu	2 200 000 Kč
		Rodamco ČR a ECE Projektmanagement	6 000 000 Kč
			Zaměstnanci magistrátu přispěli částkou 812 650 Kč.

Popovodňový adresář (krizové linky, informace)

Call Centrum
360 99 560–575, 360 99 720–735

Call Centrum – registrace nabídek ubytování
360 99 360–362

Call Centrum – registrace nabídek pomoci
360 99 710–712

Registrace dobrovolníků – jednotlivců

2491 6805, 2491 2430, 2492 3811

Registrace dobrovolníků – firem
0604/271 003

Evidence evakuovaných osob
3600 3370–2

Únava, rozčarování. Nadšení, milá překvapení. Pochvaly ze zahraničí...

To všechno se najde v povodňové bilanci pražského primátora.

Primátor hlavního města dr. Igor Němec mohl od letošních prázdnin čekat ledacos, ale rozhodně ne to, že si sáhne na dno sil, že nebude několik dní spát, že získá pravomoci, které desítky let neměl nikdo z jeho předchůdců, a že mu pak nikdo nic neodpustí.

Má zážitek z letošního srpna ve Vašem životě nějak srovnání?

Nemá. To, co se v Praze stalo, byla bez nadsázky živelná pohroma. V této lokalitě něco takového nemá obdoby snad pět set let: povodňová ryska v Karlíně, kde je zaznamenána hladina stoleté vody v roce 1892, byla překročena o 2,4 m. A teď k tomu připočtete, že jsem byl čerstvě primátorem města, ve kterém řeka protéká centrem. V každém případě mám pocit, že jsem se dostal vlivem osudu k rozhodování, které od druhé světové války v této míře nezažil nikdo. Protože když rozhodujete například o tom, zda se nějaká lokalita bude evakuovat či nebude, máte výlučnou pravomoc – a jste v tom vlastně sám. To je vážná chvíle pro každého. Stejně tak, když se máte rozhodnout, zda potopit loď anebo ji připoutat, jak to bylo s Kristian-Marco, je to vážné rozhodnutí. Nakonec se ukázalo správné, že jsme přivolali tanky a loď přikotvili, protože všechny pokusy s odstřelením lodí, které byly učiněny jinde, skončily problematicky. Nejdramatičtější okamžik ovšem nastal, když jsme se rozházeli tu noc z úterý na středu s tím, že voda stoupne do rána o 20 centimetrů. Všichni se rozešli a já jsem se vydal k Vltavě. A najednou jsem u botelu Admirál zjistil, že voda stoupá o 15 cm za hodinu a bleskurychle jsem si spočítal, co to znamená pro centrum – že jestli okamžitě nebudeme evakuovat, může

nastat katastrofa. Všechno se našťástí podařilo udělat velmi rychle.

Když se teď ohlížíte, myslíte, že se Praha s povodní vyrovnala důstojně?

Stačí si uvědomit, že se nám podařilo zachránit městské centrum. Už to samotné je unikát. Evakovali jsme Karlín, což je srovnatelné s evakuací celého

okresního města – to je druhý unikát. Podařilo se nám odtáhnout a evakuovat všechna auta – to také nemá srovnání. Dokonce i v Německu auta plavala. Také tu nebyl nikdo vážně zraněn, natož aby umřel. To považuji za maximum možného, co se v této situaci dalo udělat.

Rozhodoval byste s dnešní znalostí něco jinak?

Ne, kupodivu ne. Je to možná zajímavé, ale žádná zásadní rozhodnutí bych neměnil. Poučil bych se ovšem v tom, že když zasedá krizový štáb, je dobré všechno nahrávat – to bych teď udělal rozhodně.

A pocit z lidí, se kterými jste spolupracoval?

Tak to je velmi optimistický dojem. Treba úplně mě fascinoval přístup armády: když jsem byl u botelu Admirál, který hrozil, že se utrhne, zavola jsem o pomoc náčelníku Generálního štábu panu Šedivému, a ten se do osmi minut dostavil! Čili armáda mě překvapila, jak velmi dobře fungovala a pomáhala. Hasiči, o těch ani nemluví. Jednal jsem s panem Kratochvílem, který řídil operace na mostě Legií, kde rozbíjeli lodě. To byli doslova hrdinové, co to dělali. Při každém zásahu se mohla ta loď zachytit a padali by s bagrem přes most. Nebo zdánlivá maličkost – rozbíjení chat a garáží, které připlavaly po vodě. V době, kdy jsem se tam byl podívat, to bylo na 50 chat a na 120 garáží. Byli to konkrétní lidé, kteří konkrétně zasahovali, a díky nim nemáme – na rozdíl od roku 1890 – poškozen žádný most. Ale vůbec soudržnost všech lidí byla obrovská. Překvapilo mě, jak třeba mladí lidé, kteří mají několik náušnic v uchu, dlouhé vlasy, copánky, pomáhali s pytlováním na Malé Straně a pracovali s obrov-

ským nasazením. Mládež se zapojila neuvěřitelným způsobem. Tak z toho mám jednoznačně pozitivní dojem.

Člověk bývá zpravidla kritičtější k těm složkám, které patří přímo do jeho pravomoci. Pod Vás spadá třeba městská policie...

Ani tady neřeknu nic než maximální spokojenost. Všichni si sáhli na dno svých fyzických i psychických sil a výsledky jsou jasné. Evakuace proběhla bez paniky, bez úrazů – je to věc, kterou svět obdivuje.

Jaké máte ohlasy ze zahraničí?

Půl hodiny jsem procházel Prahou s Romanem Prodim, prezidentem Evropské komise, a dvě hodiny jsme ji procházeli s evropským komisařem Günterem Verheugenem. Musím říci, že oba vysoce ocenili to, jak se Praha s povodní vyrovnala. Ohlasy ze zahraničí jsou vůbec obdivné.

A kdybyste měl dneska říci nějaké poučení – Vaše osobní – z toho povodňového měsíce?

Jedno bych měl: pokud v mimořádné situaci něco řídíte, nikdy nezapomeňte na formální stránku věci. Pokud v dobrém úmyslu některé formality opomínete, třeba proto, že jiné věci pokládáte za důležitější, vymstí se vám to. Bohužel, po bitvě se vždycky najde tolik generálů, že budete potřebovat na všechna svá rozhodnutí veškeré doklady a důkazy. Jinak budete odkázán jen na různá svědectví, a to je dost málo spolehlivé. A ještě jedno poučení: když se blíží živelná pohroma, tak se nesmí podceňovat. My máme v sobě trochu zakódováno takové to myšlení, že některé věci se snad nemůžou stát. A právě to může být omyl. Myslíme, že teď už vždycky budeme sledovat Vltavu víc, než kdykoliv předtím. (cyk)

Foto: Karel Cudlín

Prahu přijdou povodně na deset miliard korun. Zatím.

Náměstek primátora ing. Jiří Paroubek, který má na starosti oblast finanční politiky města, eviduje průběžně narůstající ztráty. Celková suma se stále mění.

Zničené metro, silnice, kanalizační síť. Velké škody ve čtyřech pražských divadlech a v Městské knihovně. Poškozená holešovická tržnice, výstaviště v Holešovicích, Štvanice... Co se v poničené Praze bude v nejbližší době dít?

Především bude potřeba velmi svižně realizovat protipovodňová opatření. Ne, že by stoletá voda měla přijít hned příští rok, ale připravit se musíme. V rozpočtu na to budeme muset najít 300–400 milionů, což by mělo pokrýt náklady na protipovodňové bariéry především na Kampě, ale také v Karlíně. Samozřejmě také musíme opravdu rychle nalézt v městském rozpočtu prostředky na rekonstrukce a na dostavění některých komunálních domů – potřebujeme totiž získat několik set bytových jednotek, aby co nejméně Pražanů po co nejkratší dobu žilo v provizorních podmínkách.

Foto: Karel Cudlín

Hovoříte o rychlé stavbě protipovodňových bariér na Kampě – myslíte, že teď už památkáři těm protipovodňovým opatřením budou bránit méně?

S tou zkušeností, kterou teď máme, určitě. Je mi zřejmé, že hodnoty, které byly vodou poškozeny, jsou podstatně větší než ty, které by byly, rekneme, narušeny po stránce estetické.

Odhady škod se už šplhají přes deset miliard. Má Praha kde ty peníze vzít?

Především bych chtěl říci, že pokud by tato částka byla reálná, tak město bude schopno si z určité části pomoci samo. Ale nepomůže si rozhodně ve všem. Myslím, že v rozpočtových škrtech nebo v rezervách, které jsme postupně v rozpočtu vytvořili, najdeme 1,5 miliardy. Dále budeme hledat možnosti k navýšení rozpočtu v oblasti příjmů. Vzhledem k tomu, že se rozpočtové příjmy města letos až do povodní vyvíjely vynikajícím způsobem, mohli bychom navýšit rozpočet města o nějakých 500–700 milionů v oblasti daňových příjmů. Pak můžeme také očekávat reálné příjmy z pojistného, a je také možné získat určité prostředky prodejem majetkových podílů města v některých organizacích – Pra-

gonet, První městská banka, Pražské vodovody a kanalizace, možná i některé další společnosti.

Nicméně z tohoto výčtu je zřejmé, že ještě nic není jisté. Například prodej majetkových podílů totiž podléhá souhlasu zastupitelstva – a názory v této oblasti mohou být (zejména dva měsíce před volbami) dost různé. Možná projde jenom část těchto návrhů, nebo dokonce žádné. Obávám se ovšem, že se škody ve městě na veřejném majetku budou pohybovat mezi 10–12 mld. Tyto žádosti se vyřizují přímo na magistrátu.

Jak myslíte město na ty, kterým povodně zničily nebo vážně poškodily byt?

Praha pomáhá především finanční dotací ve výši 20 tisíc Kč. Každý, kdo o ni požádá a prokáže skutečnost, že jeho byt byl poškozen, obdrží finanční dar. Jednotlivé žádosti se prověřují a několik set občanů už bylo uspokojeno. Kromě tohoto finančního daru mají poškození občané možnost přihlásit se o mimořádné sociální dávky až do výše 30 000 Kč, přičemž u rodin s nezaopatřenými dětmi to mohou být částky ještě vyšší. Vyřizování těchto žádostí provádějí jednotlivé úřady městských částí. (cyk, q)

Někde padaly domy a o kus dál lidé nevěřili, že bude velká voda

Starosta Prahy 8 Josef Nosek – jedna z postav, o níž při povodni všichni hovořili s úctou. Podle jeho slov není pochyb o tom, že Karlín se znovu vzpamatuje.

Jak moc se dá zážitek z povodně srovnat s nějakým jiným?

Samozřejmě, že takových událostí v životě není mnoho. Jediná srovnatelně dramatická doba, na kterou si pamatuji, byla revoluce v roce 1989.

Které pocity ve Vás převládaly?

Řekl bych, že to bylo o zodpovědnosti a o strachu. Třeba když rozhodujete o evakuaci, ta zodpovědnost je poměrně velká. Povodí Vltavy neustále říkálo, že voda bude tu dvacet, tu padesátiletá, a že v Karlíně bude šplouchat maximálně kolem kotníků – hodně jsem se bál toho, aby nás lidé vůbec brali vážně. Bál jsem se i paniky, ale panika nebyla nakonec vůbec žádná. Ukázalo se, že drtivá většina lidí si byla schopna pomoci sama, sami se v klidu odstěhovali. Strach ale přišel později, když jsme zjistili, že stovky lidí zůstaly v evakuovaných domech. Rozjeli jsme okamžitě poměrně širokou akci, mimo jiné díky Metrostavu, který nám hned od začátku zapůjčil nákladní vozy Tatra

815, které jsou schopné jezdit až metrovou vodou, nebo taky metr dvacet. I s těmi jsme ovšem párkrát uvázli, jednu jsme utopili skoro definitivně, málem se ji nepodařilo vytáhnout. I když Tatra má náhon na všechny kola, tak v metrové vodě jsme každou chvíli začali nedobrovolně couvat, jak ji ta voda strhávala. On si to málokdo uvědomí, ale proud té vody třeba v oblasti Švábek byl neuvěřitelný, tam pokud by člověk spadnul, tak by neměl moc šanci. A teď jezdíte, vyndáváte lidi a vidíte, jak je to nebezpečné, a pak jedete o kousíček dál, kde se vám lidi smějou a říkají, že žádná voda v Karlíně nebude a že nemáme právo je vyhánět z domovů.

Měl jste strach i o sebe?

Já jsem žádné vyložené nebezpečné věci nedělal. Měl jsem strach víc z důsledků některých rozhodnutí. Představte si tu situaci: celý úřad pracuje málem fanaticky, obrovská spousta lidí vám chce pomáhat a vy víte, že když něco řeknete, oni to udělají – a teď máte obavy, aby to, co jim řeknete, bylo správně. Rozhodnutí jsme museli přijímat rychle. A já jsem se snažil udělat co nejméně chyby.

Staly se nějaké chyby?

Chyby byly, bez debaty. Největší chybou byl tok informací. Já jsem udělal

jednu zásadní chybu tím, že jsme rozdělili krizový štáb na dvě části. Jedna se starala jakoby o styk s občany, tedy o evakuované, a druhá část dělala takové ty věci takzvané „v první lajně“: záchra-

Foto: Karel Cudlín

na lidí, strategická rozhodnutí – zda nějakou oblast uzavřít, jakým způsobem a podobně. A několik dní trvalo, než se obě ty části zesynchronizovaly. Takže informovanost občanů rozhodně nebyla dobrá a pokud bych při pohledu zpátky

mohl něco změnit, tak rozhodně tohle. Naopak u jiných věcí, třeba u toho, jak rychle se evakovalo nebo jak se zachraňovali lidé z domů, mi přijde až obdivuhodné, jak dobře to proběhlo.

Jak dlouho potrvá, než se Karlín vzpamatuje?

Předně, ty povodně zdaleka nejsou za námi. Za námi je jen první část, kdy se jednalo o lidské životy a o to, zda spadne jeden dům nebo deset a jestli

člověk může po Karlíně chodit bezpečně. To už je fáze víceméně skončená. Teď samozřejmě ještě několik měsíců ty domy budou vysychat a ještě několik měsíců leckde budou potíže třeba s chodníkem. Ještě nějaký čas budou také problémy s dodávkou plynu či elektřiny. Podstatná je ale jedna věc: aby se Karlín obnovil jako čtvrť – jako svébytná čtvrť, která má svoji vlastní atmosféru. Aby lidé z Karlína byli rádi, že žijí právě v Karlíně. Jde o to, aby se do Karlína vrátil jeho duch, protože Karlín je jedna ze čtvrtí, která má svoji osobitost. Je to originální čtvrť. I když ta povodeň byla obrovská rána – celý Karlín a kus Libně byly pod vodou – já věřím, že Karlín to nezlomí. Kdybyste viděl ty lidi na ulicích, tak to pochopíte. Když vidíte hromady sutin a odpadků, a přitom vedle zapíchnutou vlnku, tak vás to trochu vezme. Takže jde o to, aby se Karlín dal zase dohromady. Dřív nám dalo spoustu práce vysvětlovat lidem, proč mají prach na silnicích a rozkopané chodníky; dalo spoustu práce udělat dětské hřiště, spravit parky na Havlíčkově náměstí a celé to dát dohromady – a teď se všechno bude dělat znova. Ale já těm lidem věřím. (cyk)

Pracovníci magistrátu obstáli

Zdaleka ještě nenastala chvíle pro detailní zhodnocení průběhu povodňové katastrofy, mnohé problémy nás teprve čekají, již dnes však mohou zcela odpovědně říci, že pražský magistrát vypjaté období zvládl. V kritické chvíli povodní přitom byla většina

z pracovníků magistrátu vystavena neobyčejně náročné zkoušce: situace je postavila před zcela nové úkoly, na které bylo třeba najít řešení prakticky okamžitě, bez jakéhokoliv prodlání. U nikoho ze svých spolupracovníků jsem se však nesetkal s nechutí a neochotou, naopak všichni – často i přes viditelnou únavu ve tvářích – odváděli a doposud odvádějí výjimečnou práci.

Z mnoha úředníků se přitom vmžiku stali organizátoři v čele zcela nových pracovních týmů. Ředitel odborů – pokud to vyžadovala vypjatá chvíle – přijímali odpovědnost za shromažďování a distribuci materiální pomoci, organizovali evakuaci, rozhodovali o účinné formě záchranných prací. Evakuovány byly i samotné budovy magistrátu, bylo tedy nutné pracovat v provizorních podmínkách, o to větší proto muselo být nasazení všech. Velmi mě potěšilo, kolik schopných lidí snad ze všech odborů magistrátu působilo ve dne i v noci všude tam, kde to bylo právě zapotřebí.

V nastalé situaci našly uplatnění tradiční vlastnosti úředníků: smysl pro systematickou práci, rozvahy a racionální způsob řešení. Velmi rychle se proto podařilo zprovoznit a čtyřadvacet hodin denně provozovat rozsáhlé telefonické informační

středisko, vést seznamy všech evakuovaných osob, zajišťovat chod evakuačních center. Na dobré úrovni byla úzká spolupráce magistrátu a médií, velmi nám pomohly také firmy operátorů mobilních telefonů rozesíláním SMS zpráv.

Už v prvních hodinách kulminace řeky se postupně ukazovaly nejakutnější úkoly: museli jsme rychle najít místa, kam dočasně převezeme odpad z postižených míst, neprodlené se rozhodlo o organizování pomoci statiků, kteří měli v krátkém čase navštívit všechny postižené budovy, vytvořili jsme spolu s úřady městských částí prakticky přes noc několik týmů, které se okamžitě vydaly na místa, kde voda už opadla.

Magistrát města se od prvních okamžiků povodňové krize důsledně snažil poskytovat všestrannou podporu povodni dotčeným městským částem. Prakticky všechny jsem osobně navštívil hned v prvních hodinách kulminace povodňové vlny – technická a materiální pomoc Zbraslavi, Lahovicím, Chuchli, Radotíně a dalším městským částem proto mohla být účinná a rychlá. Pomohl jsem postiženým městským částem a dosud stále ještě pomáháme.

Osobně nikdy nezapomenu na vypjaté okamžiky uprostřed osudové noci z 13. na 14. srpna, kdy jsem procházel potměným Karlínem a snažil se urychlit evakuaci místních obyvatel. Ve spojení s operačním střediskem krizového štábu jsme opakovaně spouštěli sirény a upozorňovali na možné nebezpečí.

Je před námi ještě mnoho práce. Věřím, že i v nadcházejícím období budou moci Pražané počítat se spolehlivostí a důvěryhodností svého magistrátu, která se v době povodní plně projevila.

Mgr. Zdeněk Zajíček, ředitel Magistrátu hl. města Prahy

Foto: Karel Cudlín

Byli jsme zvyklí slýchat sirény jen při cvičeních...

„Mívali jsme z nich vždycky tak trochu legraci. To se po letošním srpnu v Praze změnilo,“ říká tiskový mluvčí magistrátu Martin Kupka. Muž, který o stavu kolem Vltavy informoval Pražany i ostatní obyvatele republiky doslova celé dny a noci.

Kdyby přišla příští povodeň, myslíte, že by město mělo postupovat nějak radikálně jinak než v minulém měsíci?

Radikálně jinak, to asi ne. Spíš se domnívám, že jsme získali docela cenné zkušenosti v tom, jak o nečekané a nebezpečné situaci informovat Pražany. Například využití možnosti dodávání informací pomocí SMS zpráv. A samozřejmě se ukázaly oblasti, které je třeba zlepšit – třeba zdokonalit mapové podklady, aby mohly být k dispozici během sekund, nikoliv hodin.

Vraťte se teď do vypjatých povodňových dnů. Jaký by byl váš nejsilnější zážitek?

Viděl jsem Karlín ve čtyři hodiny ráno, v tu noc z pondělka na úterek, když se evakovalo. Jemně mžilo a do

toho se v té tmě ozývaly sirény a výzvy k evakuaci. Noční město mělo zvláštní atmosféru. Z domů vycházeli lidé, vydávali se na evakuační shromaždiště – a celé to bylo hrozně tiché. Bylo to něco jiného než byl člověk zvyklý vídat. Lidé příliš nehovořili, byli – alespoň jak já jsem to zažil – naprosto disciplinovaní, odcházeli velmi klidně a poslušně se svým evakuačním zavazadlem.

Byl v té noční atmosféře cítit strach?

Trochu určitě, protože vůbec nebylo jisté, co se ještě může přihodit. I když během povodně v tak velkém městě, jako je Praha, člověk asi nemá pocit, že by mělo jít o bezprostřední ohrožení lidských životů. Takový ten živočišný strach tam cítit nebyl. Ale bylo tam napětí, byla tam obava – z toho, do čeho se ti lidé potom budou vracet zpátky, co ta voda napáchá.

A podařilo se podle Vás tu evakuační situaci zvládnout?

Myslím, že ano. Já jsem se hodně snažil urychlit tok informací, aby ti lidé z ohrožených míst opravdu odešli – a také, aby věděli proč a kam odcházejí.

Spolupráce s médii, zejména s rozhlasem, v těch prvních hodinách určitě pomohla k uklidnění situace. Přímě v tom nočním čase se podařilo domluvit přímé vstupy na Radiožurnál, takže jsem procházel městem přes most Legií, kde už čekala televize, a zároveň jsem ty informace posílal telefonem do éteru...

Ale jak vypadala situace v evakuačních centrech poté, co tam ti lidé dorazili, to, musím přiznat, nevím. Nebyl jsem tam přímo v tom okamžiku – a když jsem ta místa navštívil v následujících dnech, byli tam mnozí nespokojení.

Je docela zajímavé, že jste získával informace přímo v terénu, sám jste mnohé věci viděl na vlastní oči. Myslíte, že je to standardní postup pro tiskového mluvčího?

Ne, to je asi netradiční a hodně je to dáno tou situací. Myslím, že to bylo třeba, abych u některých věcí byl. Jsem dost vědecký zato, že jsem těmi místy mohl opravdu procházet a potvrdit si tak některé informace vlastním zážitkem. A podávat je potom, abych tak řekl, s jiným stupněm důvěryhodnosti.

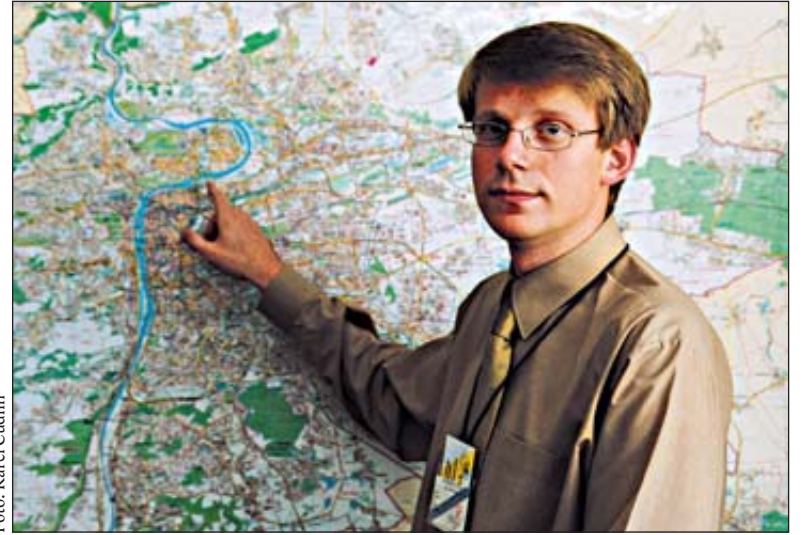

Foto: Karel Cudlín

Zasáhly povodně také nějak nepříjemně Váš nepracovní, osobní život?

To rozhodně. Jednak to byly dny neskutečně intenzivní, ten týden se příliš nespalo a já vlastně doma vůbec nebyl. Přitom to místo, kde bydlím, bylo evakuováno... To jsem samozřejmě věděl,

stačil jsem na to i včas upozornit svoji ženu, ale zatím jsem se tam ještě nevrátil. (28. 8. 2002 – pozn. red.) Víím, že máme vlhké koberce a že nejde elektrina – ale jinak tam snad žádné zásadní škody nejsou. Mnozí jsou na tom výrazně hůř. (q)

Radní Blažek opět oblékl policejní tričko

Radní Mgr. Rudolf Blažek se po rezignaci primátora Kasla stal vrchním velitelem Městské policie v Praze. Jako její bývalý ředitel se tím de facto vrátil „na místo činu“. Při povodni ovšem koordinoval nejenom městskou, ale i státní policii, a zdálo se, že umění velet je mu docela blízké.

Oblékl jsem si služební montérky a kombinézu – a šel jsem. Jednak jsem mohl uplatnit své zkušenosti, protože jsem pět let řídil městskou policii, a jednak jsem měl možnost předávat informace z krizového štábu přímo na místě. To se velmi hodilo zvláště třeba v Karlíně, kde situace v prvních hodinách byla vyloženě hektická, když se některé oblasti evakovaly vlastně dvakrát za sebou. V Karlíně jsem také strávil několik nocí, stejně jako všichni – ředitel městské policie, státní policie a další. Za městskou policií můžu říct, že strážníci sami zachránili stovky lidí. Nejenom hasiči, nejenom záchranáři, ale i městská policie. Jednak využívala svoje dva rafty, jednak samozřejmě pomáhala evakuovat. Když se třeba strážník vrhl do vody za jednou ženou a vytáhl ji zpátky, rozhodně jí zachránil život – a já to chci také nějakým způsobem ocenit.

Budete mít peníze na to, abyste strážníky za práci při povodních docenili?

Musíme najít peníze, protože si to strážníci zaslouží. Oni to samozřejmě pro peníze nedělali, ale rozhodně je na místě, aby ti, co pracovali hodně nad standard, byli odměněni. V první řadě morálně, tedy medailí, stužkou a podobně, ale s některými medailemi je spojeno i finanční ocenění. A myslím si, že je to v pořádku.

Když nastala ta povodňová situace, mohli jste uplatnit standardní, nacvičené postupy nebo to bylo něco úplně jiného, naprosto neznámého?

Úplně neznámé to být nemohlo. V Praze funguje jednotný bezpečnostní systém a my jsme už měli za sebou několik cvičení. Zatopení metra se sice nezkušelo, ale koordináční cvičení, zaměřená vylo-

žené na povodně, už proběhlo několikrát. A teď se to osvědčilo. Můžeme diskutovat, jestli krizový štáb mohl či měl dělat to či ono, ale integrovaný záchraný systém fungoval velmi dobře. Samozřejmě některé věci pro strážníky byly naprosto nové: třeba vysvětlovat lidem, zejména těm starším a citlivějším, proč nesmějí domů. To nemohl mít nacvičené nikdo. Ale obstáli velice profesionálně.

Máte nějaký zážitek, který Vám utkvěl víc než jiné?

Těžko říct. Když jezdíte v člunech po Malé Straně nebo po Karlíně, je to silně působivé už samo o sobě. Na Švábkách, když tam natékala voda, jsem sedl se strážníky městské policie do raftu, asi po 50 m jsme najeli na plech a raft se nám rozřízl. Naštěstí se celý nepotopil, stihli jsme u hotelu Olympic zaparkovat, ale měli jsme štěstí, že se to nestalo v tom nejsilnějším proudu – i když jsme měli vesty, vůbec by nám nebylo lehké. To byl silný zážitek. Ale tím spíš, že jsem přímo zažil tu divokou vodu, oceňuji práci záchranářů, strážníků, policistů i vojáků. A naopak, když si vedle toho postavím nezodpovědnost některých lidí, kteří třeba naprosto bojkotovali evakuaci, připadá mi jejich chování téměř kriminální. A tu ženu, která by v ohroženém domě s klidem nechala i tříletou holčičku, už vůbec nechápu – to byl vlastně také dost silný zážitek. (cyk)

Povodňové zážitky se do paměti mnohých zapsaly nesmazatelně.

Foto: Karel Cudlín

Do call centra volalo i 15 000 lidí denně!

Pokud jste během povodně telefonovali na některou z mnoha linek krizového centra, nepřímo jste se potkali s ředitelkou odboru kultury a výstavnictví Helenou Brabencovou. Právě ji totiž během povodni pověřili řízením krizového informačního dispečinku (call centrum) Magistrátu hl. m. Prahy, který z Kongresového centra z prostor, které má pronajaty a. s. Pragonet, nepřetržitě odpovídal na četné telefonáty především Pražanům.

Co bylo úkolem krizového dispečinku?

Naším úkolem bylo poskytovat informace v souvislosti s povodněmi. Jednoduše řečeno – každému, kdo zavolá, umět odpovědět nebo pokud šlo o detailní dotaz, dát správné telefonní číslo, kde odpověď získá. Neexistovalo slovo nevíme. Pokud jsme skutečně nevěděli, což bylo výjimečné, museli jsme informaci rychle získat a zavolat ji zpátky.

Na co se lidé nejvíce ptali?

V prvních dnech se dotazy týkaly zejména ulic, kterým hrozilo zaplavení, evakuace a dopravy, v dalších dnech se lidé zajímali o průjezdnost silnic, o kontakty na krizová centra městských částí, o možnosti a podmínky návratu do zaplavených území, čerpání vody, statická zjištění stavu domů, připojení elektriny a plynu, sociální a finanční pomoc, očkování, deratizaci a další. Pak se přidaly i dotazy na čísla povodňových kont.

Kolik telefonátů jste denně vyřídili?

V prvních dnech až 15 000 za 24 hodin. Je to jen hrubý odhad, protože na žádné čárkování nebyl čas. Na konci třetího povodňového týdne jsme měli už jen kolem 500 telefonátů denně. Frekvence telefonátů se zvýšila vždy s nějakou událostí. Například když se uzavíral a posléze otevíral Karlín, nebo když unikl chlór ze Spolany Neratovice. V druhém povodňovém týdnu už byl v noci mezi jednou a pátou i trochu čas připravit se na dotazy, které jsme mohli předvídat, že přijdou. V noci, ale i v průběhu dne jsme ověřovali a doplňovali telefonní kontakty. Dokonce jsme zřídili i vlastní internetovou stránku.

Kolik vás v call centru pracovalo?

V pondělí 12. srpna jsme začínali ještě na magistrátu. Po jeho evakuaci 13. srpna jsme se přestěhovali do Kon-

gresového centra a část do Rytířské ulice. Ta se k nám v KCP připojila druhý den. Musím poděkovat a. s. Pragonet, že nám vytvořil nezbytné technické zázemí. Měli jsme 32 telefonních linek na všeobecné informace, ty jsme po uzavření Karlína posílili o další dvě. Na třech linkách se hlásili dobrovolníci a zaznamenávala nabídka a poptávka materiální a technické pomoci. Čtyři linky byly vyčleněny na nabídku a poptávku na ubytování a pro dotazy, které se týkaly evakuovaných a pohřešovaných osob.

Ve tříměsíčním nepřetržitém provozu pracovalo zpočátku až padesát lidí v každé směně. Většinou to byli zaměstnanci magistrátu, ale přišli nám pomoci i dobrovolníci. Třeba s ruksakem Jirka Fučík, který s námi strávil víkend, v neděli večer odjel do Plzně do práce a další víkend se zase vrátil. Nebo divadelní režisér Karel Kříž s manželkou. Nebo doktor Berný, jehož perfektní angličtinu jsme využili na cizojazyčné lince. V call centru se vystřídal na jednotlivých směnách celkem přes 400 lidí a všichni byli skvělí.

Myslíte, že se můžeme z toho, co se stalo, něco poučit?

Určitě. Měli bychom. Když nastane taková katastrofa, nelze se zabývat nepodstatnými věcmi. Tedy lze, ale zdržují vás od priorit, které řešit musíte. A prioritní v tu chvíli, kdy je třeba

zajistit dopravu a lidem střechu nad hlavou, určitě není diskuse, kdo za co může. Na skutečnosti, že je metro zatopené, už nikdo nic nezmění. Ale je třeba, aby co nejdříve jezdilo. A samozřejmě, že je nutné vědět, kudy se tam voda dostala. Ale až v poslední fázi bych zjišťovala, jestli to někdo zavinil. I v této situaci, kdy jsme získali určitou zkušenost, byt bude tvrdě zaplacená, můžeme najít to lepší. Nikdo v metru nezahynul. Nevznikla žádná panika. Evakuovaní lidé měli kam jít a bylo o ně postaráno. V podstatě všechno fungovalo přiměřeně dané situaci. Myslím, že jsme dostali šanci získat poznání a zkušenosti, které bychom měli předat dalším generacím. Byť by to bylo pouze to, že metro v tom stavu, v jakém bylo před povodni, jako kryt fungovat nemůže.

Zasáhly povodně Váš osobně?

Když vidím Karlín, Metly a další zničené oblasti, tak to, že bydlím v evakuované oblasti Smíchova a nejde nám ještě plyn, je úplná prkotina. V tom špatném mě povodně osobně zasáhly jen v tom, že jsem chtěla v létě přestat kouřit a naopak jsem asi vykouřila víc než normálně. Ale zasáhly mě i v tom dobrém – poznala jsem spoustu výborných, ochotných, nesporně obětavých a pracovitých lidí, se kterými bych se možná za normálních okolností minula. (q)

Úterý 13. 8.: Pracovnice call centra v Rytířské ulici. Voda je odtud nakonec vyhnala do Kongresového centra
Foto: Kateřina Volná

S podáním žádostí není možné otálet

Radního ing. Zdenka Kovářika jsme požádali o shrnutí nejdůležitějších informací k palčivým problémům, s nimiž se potýkají lidé povodněmi postižení.

Jak mají konkrétně postupovat občané, jejichž byt byl vytopen a je nyní neobyvatelný?

Především se musí urychleně obrátit na příslušnou městskou část, podle svého trvalého bydliště. K žádosti je nutné připojit doklady (pokud existují) k danému bytu, informaci o osobách byt obývajících, dále spojení do místa současného pobytu a další podstatné údaje, které jednotlivé městské části potřebují pro vyřízení žádosti.

Kontaktní seznam vybraných MČ pro otázky bytové nebo majetkové:

Praha 1	2103 7474, 2421 6538
Praha 4	6119 2118, 6119 2116
Praha 5	57 000 586, 57 000 832,
Praha 6	20 189 306, 20 189 700
Praha 7	2014 4016-7, 20144181,
Praha 8	22 805746, 22 805 780,
Praha 12	417 660 48, 4402 8229
Praha 16	57 911 687, 57 911 693,
Zbraslav	5792 1339-41, 5792 1145
Lipence	5792 4350
Velká Chuchle	5794 0092, 57 941041
Trója	84691121, 0724 156 143
Suchdol	2092 0280, 0732 749946

Jak vyřizování žádostí probíhá?

Začíná vyhodnocením příslušnou městskou částí. Pokud je daná městská část schopna konkrétní žádost vyřešit sama, učiní tak, pokud není schopna vyhovět, předává žádost buď jiné městské části, anebo hlavnímu městu Praze. Samozřejmě jako první jsou řešeny žádosti obyvatel domů, které buď spadly, nebo vykazují neodstranitelné statické poruchy a budou určeny k demolicí. Dále se vyřizují případy tzv. totálně vytopených bytů, čili těch, které byly vytopeny až po strop. Poté jsou řešeny žádosti obyvatel částečně zaplavených bytů. Pokud se nejedná vyloženě o domy, které z důvodů vážných statických poruch jsou určeny k demolicí, nebudeme řešit situaci občanů nevyplavených bytů jejich přechodným ubytováním. Samozřejmě s výjimkou těch, kde se jedná o zvlášť závažné zdravotní důvody.

Je pořadí ve vyřizování žádostí ovlivněno ještě jinými kritérii?

Přednost při vyřizování žádostí mají řádní nájemníci, a to bez ohledu na to, zda jde o nájemníky v obecních nebo v soukromých domech. Stejně tak se s žádostmi mohou na městské orgány obracet vlastníci bytových jednotek a družstevníci. Přednost mají nájemníci, družstevníci nebo vlastníci, kteří mají veškeré platby v pořádku. U vlastníků i u nájemníků je důležité, že nevládní, anebo nemají v pronájmu jiné bytové jednotky. Uživatelé bytů, kteří buď nemají žádný vztah k užívanému bytu, případně nejsou řádnými nájemníky nebo řádnými uživateli z hlediska neplacení příslušných částek, nemohou počítat s vyřízením žádosti formou poskytnutí bytu. I pro ně budeme ovšem zvažovat případnou možnost poskytnutí ubytování, a to formou nouzovou a rozhodně ne v prvním pořadí.

Budou nové byty přidělovány k trvalému užívání na dobu neurčitou?

Naopak, veškeré byty jsou přidělovány na dobu určitou, a to od tří do dvanácti měsíců. Při prodloužení bude prověřováno, zda původní totálně vytopené jednotky nebyly již zrekonstruovány a zda se na opravách původních bytů pracuje. Pokud budou původní bytové jednotky zbořeny, budou pochopitelně po prověření všech údajů roční smlouvy prodloužovány.

Posuzují se odlišně žádosti obyvatel bydlících v bytech soukromých a obecních?

Přistupujeme obdobně k oběma skupinám. Je ovšem třeba dodat, že vyřizování v případech žadatelů bydlících v soukromých objektech je někdy komplikovanější, protože je ověřováno větší množství údajů, jejichž hodnověrnost je třeba prokázat, a je nutno často vstoupit v kontakt s vlastníkem.

Je možné trvale bránit v přístupu do bytů těm obyvatelům, kteří bydlí v domech záplavami postižených, ale jejichž byty přímo poškozeny nebyly?

Pokud to není z titulu rozhodnutí krizového štábu nebo z rozhodnutí stavebního příslušné městské části, čili pokud to není tzv. z moci úřední, nelze nájemníkovi trvale bránit v možnosti návratu. Vlastník nemá možnost bránit nájemníkovi k návratu do bytu, ať se jedná o vlastníka soukromého, obecního nebo jakéhokoliv jiného. Na druhou stranu je ale potřeba zdůraznit, že nájemníkovi také neznemožňují ztížení podmínky užívání bytu. I při přerušení dodávky elektrické energie, plynu apod. může byt neomezeně užívat a navštěvovat.

Je možné očekávat nějaké úlevy v oblasti plateb nájemného a dalších úhrad?

Některé otázky plateb řeší přímo občanský zákoník. Hlavní městem i jednotlivými městskými částmi byly často u vyplavených bytů prominuty platby nájemného a tam, kde je placeno inkasním příkazem, bude vše řešit následné vyúčtování. Hlavní město také v majetku svěřeném městským částem zastavilo

Kontaktní seznam pro poskytování sociálních dávek úřady městských částí:

Praha 1	Roučková: 2109 7452
Praha 4	Rožková: 6119 2391
Praha 5	Vopatková: 57 000 326, 57 000 104
Praha 6	Vaňková, Bizoňová: 20189 615, 20 189 607
Praha 7	20 144 071, 201 44 074-5
Praha 8	Ing. Janků: 22 805 240, 683 3149
Praha 12	417 116 24, 417 19 24, 417 199 07
Praha 16	578 10 661, 578 10 665, 578 6671. 35

penalizaci pozdních úhrad. Pokud se týká slev z důvodu snížené možnosti užívání bytu, budou řešeny následně, jak to z hlediska ohledání bytů bude možné schválit.

Zdaleka ne všem postiženým občanům však bude poskytnuto náhradní ubytování formou bytu nebo ubytovací jednotky...

Počítáme s tím, že část starších, případně zdravotně postižených obyvatel nebo těch, kteří se o sebe v nových podmínkách nejsou schopni postarat, umístíme v domech s pečovatelskou službou, případně u těch, u kterých je tato schopnost postarat se o sebe ještě nižší, v ústavech sociální péče a v sociálních zařízeních. Klíčovou roli v tomto směru plní sociální odbory všech městských částí, lze se obrátit i na sociální odbor hlavního města Prahy.

Jakou pomoc může poskytnout obec postiženým podnikatelům?

Hlavní město zveřejňuje seznam volných nebytových prostor v majetku hlavního města Prahy. Je k dispozici podnikatelům, kteří potřebují urychleně náhradní podnikatelské prostory. Nabídneme také pozemky, které by se daly připravit pro zahájení nové činnosti podnikatelské. Podnikatele a další vlastníky budeme neprodleně informovat o všech projektech, které hlavní město již spustilo, anebo připravuje. Nyní je

Místa pro vyzvednutí formulářů:

- Magistrát hl. m. Prahy (8.00-18.00 hodin)
  - Mariánské nám. 2, Praha 1, informační středisko v přízemí budovy
  - Rytířská 10, Praha 1, číslo dveří 310 až 314
- úřady všech městských částí
- elektronická podoba ke stažení na adrese: www.cityofprague.cz

Místo pro odevzdání vyplněných formulářů:

- elektronicky na adresu: skody@cityofprague.cz
- pisemně na Magistrát hl. m. Prahy, Rytířská 10, Praha 1, číslo dveří 310 až 314

Termín pro odevzdání vyplněných formulářů:

- úterý 17. září 2002 do 18.00

Podrobné pokyny k vyplnění formulářů otisklo hlavní město Praha formou celostranné inzercí ve středním vydání deníku METRO dne 11. září t. r.

bezpodmínečně nutné, aby každý z poškozených podnikatelů vyplnil příslušné formuláře o způsobených škodách. Krajský seznam poškozených předají městské orgány Ministerstvu pro místní rozvoj ČR. Pouze subjekty uvedené v tomto seznamu budou postupně zařazovány do konkrétních programů pomoci.

Co by neměli opomenout vlastníci objektů v zasažených oblastech?

Stejně jako v jiných případech je jejich povinností řádně se postarat o majetek. Není možné zneužívat situace povodní k tomu, aby byl ztěžován a ztrpčován život nájemníkům. V každém případě je nutné neprodleně vyklidit všechny zaplavené prostory a pokud je není možno vyklidit vlastními silami, je třeba se obrátit s žádostí o pomoc na příslušnou městskou část, případně hledat pomoc na vyklizení u dalších nabízejících se organizací tak, aby nedošlo k dalšímu chátrání majetku.

Čím může vlastníkům pomoci Praha?

Jednak zprostředkováním kontaktů, jednak propojením na pomoc poskytovanou na úrovni státu. Pokud má vlastník zaplavený vlastní byt nebo pro vlast-

K vyplňování formulářů pro zhotovení jmeného seznamu osob postižených povodní v srpnu 2002 v hl. m. Praze

Účel zjišťovaných dat:

- vypracování jmeného seznamu postižených osob .
- vypracování přehledu o předběžném odhadu nákladů na obnovu majetku sloužícího k zabezpečení základních funkcí v území dle ust. § 3 odst. 1 zákona č. 12/2002 Sb. a vyhlášky MF č. 186/2002 Sb.

Stát může poskytnout pomoc právnické nebo fyzické osobě, která:

- byla zapsána do jmeného seznamu postižených osob,
- požádala o poskytnutí státní pomoci na obnovu majetku sloužícího k zabezpečení základních funkcí v území
- splnila podmínky pro poskytnutí pomoci stanovené zákonem, nařízením vlády a určitými ministerstvy, která budou o poskytnutí státní pomoci rozhodovat,
- doložila způsobem stanoveným nařízením vlády, že není schopna vlastními prostředky obnovit majetek sloužící k zabezpečení základních funkcí v území.

ní potřebu užívaný bytový prostor, pomůžeme stejně, jako všem jiným uživatelům bytů. Pokud má vlastník zaplaveny jiné prostory, tak v rámci programů, které budou postupně nabíhat. Programy bude hlavní město zveřejňovat v tiskových materiálech hlavního města, v regionálním i celostátním tisku a na internetových stránkách.

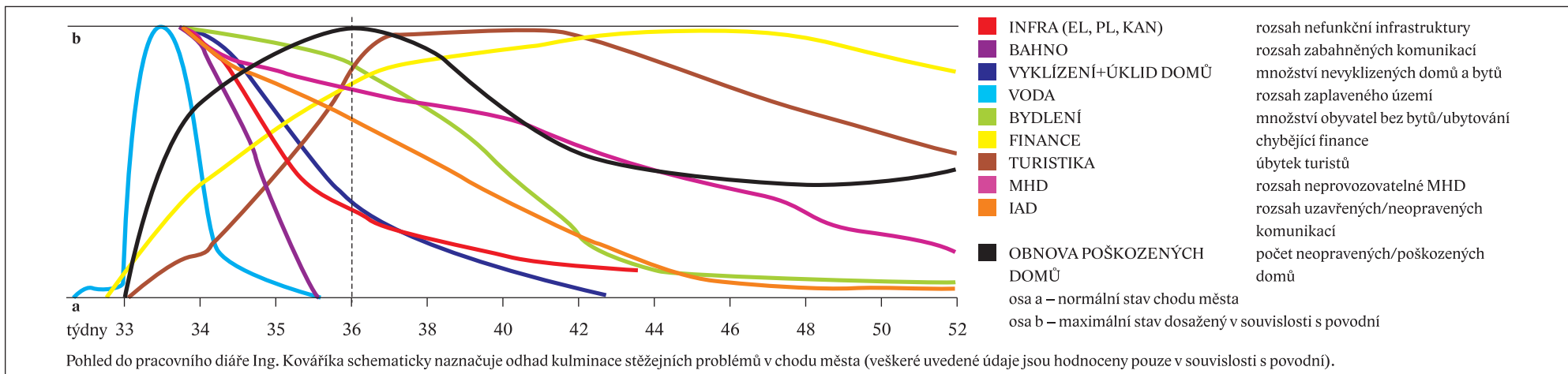
V průtočných záplavových územích jsme skutečně překročili k výpovědím z nájemních smluv k majetku hl. m. Prahy, zbylých budov a pozemků bude muset projít výraznou revizí. Musíme předejít novým škodám vznikajících tím, že někdo bude opravovat či znovu budovat něco, co nebude možno v záplavovém území ponechat. Zároveň jsme museli pozastavit vyslovování souhlasů s novou výstavbou, s rekonstrukcemi nebo se zásadními přeměnami příslušných objektů v zaplavených územích, a to do té doby, než bude přehodnocena otázka záplavových území a než budou změněny potřebné vyhlášky.

S čím musejí počítat developéři a podnikatelé vzhledem ke stavbám, které budou v budoucnu zahajovány?

Pokud se týká budoucího využití území, které bylo zaplaveno, s výjimkou území, které bude do budoucna nevyužitelné, počítáme s těsnější spoluprací s podnikateli na tvorbě obecné infrastruktury daného území. Záměrně říkám **obecní** infrastruktury, nikoliv **obecní**, protože obecní infrastruktura není jen to, co vlastní obec, ale i to, co je ve vlastnictví např. provozovatelských společností nebo vlastnických společností (PRE, Pražská teplárenská, Pražská plynárenská apod.). Je potřeba počítat s tím, že budeme přehodnocovat územní plán i urbanistické studie území, jichž se dotkly záplavy v letošním roce.

Jak mohou naopak jiné subjekty napomoci městu?

Klíč spočívá především ve vstřícnosti jednoho k druhému, ve schopnosti pomoci sám sobě a všem okolo. Musíme hledat všechny cesty, jak Prahu znovu povznést na úroveň minimálně takovou, jakou měla před povodní. Pověst Prahy jako světově uznávaného centra kultury, vzdělanosti a architektury nás k tomu zavazuje. I v tom může každý pomoci. Jinak v nejbližší době budeme nejvíce spíše potřebovat pomoc velice prozaickou a všední – čeká nás vysoušení, obnovování všeho, co bylo zničeno. Potřebujeme vyřešit ubytování mnoha lidí, zajistit sociální pomoc. S nemalými finančními problémy se potřeboje vyrovnat nejenom obec, ale také mnoho soukromých podnikatelských subjektů a občanů. (vf)

Zoologické zahrady pomáhaly stovky dobrovolníků

Katastrofa, která postihla pražskou zoologickou zahradu, zaskočila nejen zaměstnance, ale také tisíce jejich příznivců. O tom, jak se zahrada postupně vrací ke svému normálnímu chodu, jsme hovořili s dr. Romanou Anděrovou, která má v ZOO na starosti styk s veřejností.

Lidé projeví obrovskou ochotu pomoci zahradě a lidem v její situaci...

Při odstraňování následků záplav pomáhalo kolem stovky brigádníků denně. Nyní jich už potřebujeme méně, ale stále další nabízejí svou pomoc. Chtěli bychom všem těm, kteří nám pomáhali a dále pomáhají, strašně moc poděkovat, protože bez jejich práce by se nám nepodařilo důsledky povodně zvládat. Bylo třeba odstranit vrstvy naplavenin, umýt a vydezinfikovat všechny misky, vyřezat zničené keře. V dolní části areálu jsou většinou voliéry a tam mohou úmornou práci zvládnout jenom lidské ruce, mechanizace je v tomto případě prakticky k ničemu.

V zahradě byli volně „ustájeni“ slonice. Nebylo to nebezpečné pro ošetřovatele a nakonec i pro ně?

Slonice přišly o svůj dům i výběh a provizorní bydliště našly nedaleko vchodu do zahrady. I když byly před po-

vodní zvyklé na procházky, na noc se vždy vracely do pavilonu. V této neobvyklé situaci je bylo třeba neustále zklidňovat, ošetřovatelé se u nich střídali na hlídce. Byly sice uvázané u poměrně sil-

žel prozatím nemohou dovnitř, protože je třeba repasovat elektroinstalaci a důkladně vyčistit vnitřní členité prostory.

V jaké fázi je návrat zvířat do jejich původních pavilonů a výběhů?

Sloni v trojské ZOO svého času „bydleli“ na cestách pro návštěvníky. Zaměstnanci ZOO se tam zabydleli s nimi.

Foto: Karel Cudlín.

ných kmenů, ale kdyby se rozhodly, že odejdou, tak by jim v tom nikdo nezabránil. Nyní jsou už zpět ve svém vlastním výběhu, ze kterého bylo třeba vyhrabat půl metru písku, vydezinfikovat kmeny, stěny a bazén a navézt nový písek. Bohu-

Některá další zvířata se už také vrátila „domů“. Hroch Slávek je ve svém vlastním hroším bazénu, což přijal s obrovským nadšením. Předtím byl nouzově ubytován u nosorožců, kteří však nemají svůj bazén a tak musel být

neustále sprchován, protože hrochům nesmí vyschnout kůže.

Domů, do vnitřního bazénu se vrátily také dvě lachtanice s tříměsíčním mládětem, které se má čile k světu.

Jak snášejí provizorní ubytování zvířata, která se prozatím nemohou vrátit?

Pelikáni jsou nouzově umístěni v provizorním venkovním výběhu, který je na jejich počet relativně malý. Nosorožci byli přemístěni do polské zoologické zahrady v Opole. To je zahrada, která byla v roce 1997 sama záplavami velice těžce poškozená, utopilo se tam mnoho zvířat včetně slona, takže vědí, co to obnáší a nabídli nám okamžitě pomoc. Na svůj návrat čekají také želvy, které jsou umístěné ve výběhu v horní části zahrady. Předpokládáme, že se co nejdříve vrátí alespoň dovnitř, protože venkovní travnaté výběhy jsou kontaminované a musí se asanovat. Gorily jsou prozatím ve Dvoře Králové a některé druhy opic v brněnské zoologické zahradě, řada zvířat je v zoologických zahradách v Ostravě, Olomouci, Plzni a Liberci.

Nejhorší pro zvířata je však stres. Není pravda, že touží po svobodě. Mají tendenci se držet tam, kde to znají, kde se cítí v bezpečí a jsou dost konzervativní. Přemísťování je pro ně velmi náročné, mohou zahynout třeba za týden na

následný šok. Velké riziko je například u bažantů a holubů. Na druhé straně se ukazuje, že zvířata postrádají kontakt s lidmi. Jsou zvyklá na davu návštěvníků a v období, kdy byla zahrada pro veřejnost uzavřena, reagovala na každého, kdo procházel kolem jejich výběhů.

Do jaké míry byla povodní narušena výstavba nových pavilonů?

Pokračuje stavba pavilonu indonéské džungle, práce pokračují podle kulminovaného programu, zatímco dole kulminovala voda, nahoře pracoval jeřáb. V plánu byly i poměrně náročné další rekonstrukce, nyní je však jiná situace, je nutné se zaměřit především na obnovu spodní části zahrady.

Konto na obnovu ZOO Praha
ČSOB 181818185/0300

Pražskou zoologickou zahradu čeká nelehké období odstraňování následků povodně. Do jaké míry jsou stávající i nedávno otevřené pavilony poškozené, ukáže až první mraz. Pracovníci pražské zoologické zahrady společně s brigádníky však dělají vše pro to, aby se zvířata mohla co nejdříve vrátit do svého prostředí a přinášet lidem radost. (ist)

„Každý chtěl nejdříve evakuovat zvířata,“

říká Karel Kreuzer, vrchní komisař Městské policie, který řídil evakuaci Holešovic a Karlína

S evakuací jsme začali z úterý na středu v Holešovicích a ve čtvrtek jsme se přesunuli do Karlína. Lidé se dorozumívali pomocí megafonů a strážníci obcházeli všechny domy a snažili se všechny lidi dostat do bezpečí. Některí starší lidé nebyli schopni sami odejít, museli jsme je vynášet a na nákladních autech Tatra a Liaz odvážet na kontaktní místo, ze kterého byli následně převáženi do škol. Když voda stoupla tak, že nebylo možné projet nákladními auty, byli jsme nuceni nasadit rafty.

Zejména starší lidé vůbec nechápali o co jde. Většinou nechtěli odejít, ale nakonec jsme je všechny přemluvili. K dispozici jsme měli dva rafty, na kterých se strážníci střídali ve dvanáctihodinových pracovních směnách.

Objevily se u nasazených strážníků zdravotní problémy?

V poslední době se vyskytly případy nevolnosti, je otázka, zda to není z únavy a vyčerpání. V Karlíně jsme byli očkovaní proti tetanu a využili jsme i nabídku hl. m. Prahy na očkování proti žlutoučce typu A. Poměrně značné množství strážníků bylo již dříve z preventivních důvodů očkováno proti žlutoučce typu A a B, takže očkování byli jen nově příchozí.

Setkal jste se při výkonu služby v zaplavených oblastech s nějakým kuriózním případem?

Foto: Karel Cudlín

V Karlíně byla například jedna rodina, která přes výzvu hasičů nechtěla opustit byt. Problém byl v tom, že měli dveře zabezpečené elektronicky. Byly to velké těžké dveře a vzhledem k tomu, že nešel proud, nedaly se zavřít. Lidé z bytu nechtěli odejít a přesvědčovali jsme je asi dvě hodiny. Proud vody šel už do prvního patra, musel jsem společně s kolegou v dvoumetrové hloubce plavat až ke schodům a čtyřčlennou rodinu se nám podařilo evakuovat. Ve středu 14. srpna byla strážníky v Praze 4 zachráněna žena ve věku 53 let, která v ulici U Ledáren vstoupila v podnapilém stavu do rozvodné řeky. Nereagovala na

výzvy strážníků a následně byla stržena proudem. Jeden ze strážníků za ní skočil do řeky a vytáhl ji na mělčinu. Jako důvod svého jednání uvedla, že se šla podívat, kde se dříve nacházela její chata. V době před kulminací jsme řešili také několik případů, že lidé využili zvýšené vody a na kánoích sjížděli po řece.

Lidé se nechtěli rozloučit se svými zvířaty, jak probíhala jejich evakuace?

Především starší lidé chtěli nejdříve evakuovat svého psa. Teprve až viděli, že je o něho postaráno, že je v suchu, byli ochotni opustit dům. V Holešovicích jsme například zachránili deset psů.

V zatopených oblastech byli také tělesně postižení lidé, kteří se vraceli do svých domovů.

S touto situací jsme počítali. V Karlíně bylo k dispozici mobilní stanoviště – dodávková auta, která sloužila jako informační kanceláře, lidé si mohli přijít pro propustku a byli informováni, jak dlouho se mohou v domě zdržet a co mají dělat z hlediska bezpečnosti a hygieny. Pokud to byli lidé se zdravotním problémem, naše služební vozidlo je odvezlo domů a když si to přáli, tak i zpět. V případě, že tito lidé nebyli soběstační, pomáhali jim s vyklizením bytu vojáci.

Hodně se hovoří o solidaritě, kterou projevovali lidé v kritických dnech.

„Lidé by neměli vystavovat záchranáře riziku,“

podotýká MUDr. Zdeněk Schwarz

Zdeněk Schwarz je ředitelem Zdravotnické záchranné služby už čtvrtým rokem. S katastrofou takového rozsahu, kterou v srpnu přinesla Vltava, se ale potýkal poprvé – jako ostatně všichni. Na práci záchranné služby se to ovšem nepoznalo: podařilo se pokrýt potřeby v celé Praze a ošetřit 8 500 pacientů.

Ředitel Zdravotnické záchranné služby Zdeněk Schwarz v redakci Listů hl. m. Prahy

Foto: Kateřina Volná

Popsal byste, jak pracovala Zdravotnická záchranná služba během letošní povodně?

Museli jsme zajistit dostupnost zdravotnické péče na celém území města. To znamenalo neustále koordinovat součinnost všech posádek v směně v situaci, která se neustále měnila – některé části města se náhle stávaly nedostupné a my jsme museli zabezpečit, aby i v nich byla dostupná naše pomoc. Abychom měli své lidi i v odříznuté Chuchli, na Zbraslavi nebo v Lahovicích.

V Karlíně jsme evakovali nemožící staré lidi, to bylo ve spolupráci s Hasičským záchranným sborem. Požádali nás také o pomoc v Neratovicích, kam jsme kvůli úniku chlóru ve Spolaně dali k dispozici sedm vozidel a jednoho lékaře. Zajišťovali jsme evakuaci nemocnic Na Františku v Praze 1 – celou akci jsme zvládli za hodinu a půl – to je, myslím si, zcela mimořádný úspěch.

Byl jste u některé z těchto akcí přímo osobně?

Ano, v Karlíně jsem pomáhal evakuovat staré občany. Ti hodně starší byli leckdy hodně překvapení, že je povodeň, i když se kolem jejich domů jezdilo na člunech. Účastnil jsem se zasedání krizových štábů a mezi nimi jsem monitoroval situaci v zatopených oblastech, abych věděl, jak to tam vypadá.

Použili jste při povodních i vrtulníky?

Kupodivu minimálně. Letecká záchranná služba nebyla potřebná, vojáci si vystačili se svými helikoptéry. Asi k tomu hodně pomohlo, že evakuace proběhla včas – a zásah zdravotníků nebyl nutný.

Jaký byl během povodní zájem o linku 155?

Dost veliký. V úterý 13. srpna se nám dovolalo 1 348 lidí, což je dvakrát více než obvykle. Nebyly to ovšem pouze tísňové telefonáty, ale spíš žádosti o radu. Informovali jsme o aktuální situaci kolem fungujících nemocnic a lékáren: evakuovaným lidem docházely léky, obraceli se na nás diabetici, kteří potřebovali inzulin.

Postihla povodeň nějak vážně vaši organizaci?

V podstatě nijak, měli jsme veliké štěstí. Museli jsme sice evakuovat tři stanoviště ZZS, ale nezatopilo nás to. Škody jsou nakonec minimální: vlastně jen dvě sanitky nasály vodu při záchranných akcích. A ty byly pojištěné. Na Mělnicku to ovšem dopadlo strašlivě, tam budou muset všechno budovat znova.

A máte pocit, že by se v příští podobné krizové situaci – nastane-li – mělo něco dít zásadně jinak?

Určitě. Já za sebe a svou organizaci jsem spokojen, tam zatím nemám žádné signály o zanedbání péče nebo o nějakém selhání. Ale občané by v příště měli více jednat podle informací, které k nim přicházejí z důvěryhodných zdrojů. A věřit tedy, že blízkí se povodeň opravdu může mít až takhle ničivý dopad. Pak by se nám všem pracovalo lépe a nemuseli bychom s životy našich záchranářů zbytečně hazardovat. (q)

V listopadu přivítá Praha 46 hlav států

Pražský summit NATO – výzva pro ČR i pro Alianci

To, co bychom si ještě nedávno neuměli představit, je už více než tři roky skutečností: Česká republika je od 12. 2. 1999 členem Organizace Severoatlantické smlouvy (tak zní celý název Severoatlantické aliance neboli NATO). Naše zapojení do NATO bylo letos zpečetěno tím, že jedna ze schůzek členských a partnerských zemí Aliance se bude konat v Praze: ve dnech 21.–22. listopadu se tu sejdou nejvyšší představitelé 46 států. Summit NATO (slovo summit označuje schůzku na nejvyšší úrovni) v Česku má i symbolický význam – jedním z impulzů pro vznik NATO byl totiž komunistický převrat v Československu roku 1948. Letos v listopadu bude Praha 48 hodin nejlépe dovedeným městem světa.

Výňatek z deklarace vlády ČR k listopadovému summitu

Pražský summit bude nejen důležitou událostí v dějinách ČR, ale i významným mezníkem v historii Aliance, která musí reagovat na nové bezpečnostní prostředí a nové hrozby. Určující témata nadcházejících jednání lze shrnout do tří bodů: nové schopnosti – noví členové – nové vztahy.

Teroristické útoky proti Spojeným státům z 11. září 2001 děsivým způsobem odhalily nebezpečí, kterým čelí demokratické země. Tyto hrozby neznamenají hranice a více než kdy v minulosti vyžadují těsnou spolupráci Evropy, USA a Kanady. Je klíčovým zájmem ČR, aby NATO zachovalo a dále rozvíjelo transatlantické partnerství. Na pražském summitu rozhodne Aliance o svém zapojení do obrany proti terorismu a dalším hrozbám, především použití zbraní hromadného ničení. Lépe připravená Aliance významně přispěje k prevenci takových útoků a posílí tím bezpečnost občanů země euroatlantického regionu.

Novému bezpečnostnímu prostředí hodlá NATO přizpůsobit nejenom svoji politiku, ale také své obranné prostředky. V Praze Aliance vyhlásí nové iniciativy, které zlepší její schopnosti vést moderní vojenské operace. Také ČR chce nabídnout své výjimečné

schopnosti v některých oblastech a přispět tak k úspěchu připravovaných iniciativ.

NATO v Praze rozhodne o svém výrazném rozšíření. Tento krok zvýší bezpečnost jak přistupujících zemí, tak Aliance samotné. Vstup do NATO posílí demokratický charakter nových spojenců a prohloubí probíhající transformační procesy. Trvalá stabilizace nových členů, jejich schopnost přispívat k řešení regionálních krizí a k obraně proti terorismu však zároveň výrazně posílí bezpečnost v celém euroatlantickém regionu. ČR bude usilovat, aby rozšíření zahrnuje evropské země se stabilní demokracií oddané euroatlantickým hodnotám a schopné přispívat k bezpečnosti tohoto prostoru.

Pražský summit naváže na pokrok ve spolupráci mezi NATO a Ruskou federací, který byl učiněn na historické schůzce v Římě v květnu letošního roku. Vrcholní představitelé Aliance budou diskutovat také o posílení spolupráce s Ukrajinou s vyhlídkou její postupné integrace do euroatlantických institucí. Aliance se poradí s partnerskými zeměmi sdruženými v Radě euroatlantického partnerství a Partner-

Vzpomínkové foto: slavnostní večeře k 50. výročí NATO. Bílý dům ve Washingtonu. Zleva generální tajemník NATO Javier Solana a jeho manželka Concha Solanová, americký prezident Bill Clinton a jeho manželka Hillary Clintonová, český prezident Václav Havel a jeho manželka Dagmar Havlová a francouzský prezident Jacques Chirac. Foto: CTK

ství pro mír, jak lépe spolupracovat. Kvalitní vztahy s partnerskými zeměmi povedou k cílenější spolupráci v bezpečnostních otázkách a k adresnější pomoci zemím, které procházejí transformací.

Současné bezpečnostní problémy jsou natolik složité, že nemohou být účinně zvládnuty jedinou organizací. NATO proto buduje strategické partnerství s EU. Společné úsilí již přineslo řadu pozitivních výsledků, především při řešení etnického napětí v Makedonii. Pražský summit by měl dokumentovat odhodlání Aliance dále spolupracovat s EU rozvíjet.

Dlouholeté úsilí NATO o stabilizaci situace v jihovýchodní Evropě přineslo úspěchy. Dokládá to rostoucí zájem zemí regionu – i Svazové republiky Jugoslávie – o těsnější vazby a spolupráci s NATO. Spojenci na pražském summitu potvrdí, že mírové mise NATO v Bosně a Hercegovině a v Kosovu budou pokračovat až do doby, kdy budou dostatečně upevněny demokratické instituce a spolehlivě zajištěna ochrana lidských práv.

Praha bude po dva listopadové dny dějištěm světové politiky – rozhodne se tu o budoucím směřování NATO, nejučinnější vojensko-politické aliance

v historii. Přivítáme u nás nejvyšší představitelé spojeneckých a partnerských zemí, z nichž mnohé nám v nedávných těžkých dnech bez váhání podaly pomocnou ruku. Některé z nich přitom čelily stejné katastrofě jako my. Naši země čeká nelehké období, kdy se musí vyrovnat s následky ničivých povodní. Máme však zároveň jedinečnou příležitost prokázat, že jsme pevným článkem společenství založeného na solidaritě a sounezávislosti. Vláda ČR učiní vše ke zdárnému průběhu vrcholné schůzky Aliance a věří, že se její úsilí setká s podporou a porozuměním občanů.

Kdo vaří pro Severoatlantickou alianci?

Majitelem firmy, která bude obsluhovat účastníky listopadového summitu NATO, je Sanjiv Suri. V Praze žije již 11 let a podniká v oblasti gastronomie: provozuje v Praze několik restaurací, které mají mezi gurmany vyhlášené jméno (restaurace Bellevue, vinárna V Zátíší, restaurace Circle Line nebo Mlýnec). Vinárna V Zátíší například opakovaně získala v roce 2001 ocenění „Nejlepší restaurace východní Evropy“. Ani těm nejvyhlášenějším podnikům se přírodní živly bohužel nevyhýbají. Pana Suriho jsme se zeptali i na to...

Co Vás přivedlo do Prahy?

Do Prahy jsem přijel na dovolenou před 12 lety. Učarovala mi pražská zákoutí Starého Města, Malé Strany, samozřejmě Hrad a spousta památek,

Foto: Karel Cudlín

které jsou výjimečné svou architekturou i krásou. Naopak jsem byl nespokojen obsluhou a kvalitou některých pražských restaurací, a tak jsem spojil náklonnost k Praze se svojí profesí a začal jsem podnikat.

Jak se Vám podařilo dosáhnout tak vysokého renomé ve Vašem oboru?

Já osobně jsem vystudoval vysokou školu v Paříži – obor restaurace, hotely a management. Víím, že je nutné hosta získat, a pak je důležité ho udržet ve stálé klientele, pořád ho překvapovat novými, příjemnými nabídkami. Založili jsme u vinárny V Zátíší „Zátíší klub“, jehož členové mají určité výhody. Například informujeme o novém menu a v den narozenin dostávají kytici růží. Zlatá členská karta opravňuje hosty k dalším výhodám.

Můžete nám říci více o tom, jak se Vás dotkly srpnové záplavy?

Restauraci Mlýnec budeme muset vybudovat úplně znovu, byla přímo na Novotného lávce v Praze 1. Chybí zde stěny, stropy a je až k nevíře, jakou má voda moc a sílu. Na druhou stranu jsou všichni zaměstnanci živí a zdraví. A když jsem je viděl, jak obětavě plní pytle s pískem pro záchranu restaurace, která jim přirostla k srdci, jako kdyby byla jejich vlastní, byl jsem pyšný na to, že zde mohou pracovat s tak výjimečnými lidmi.

Neohrozí tyto škody nějak přípravu na summit NATO?

Akce summitu NATO není našťastí plánována do restaurace Mlýnec, takže po této stránce nevzniká žádný problém. Pracovníky máme a sklad Zátíší cateringu vytopen nebyl. Nic tedy nestojí v cestě tomu, abychom se na tuto akci připravovali podle původního harmonogramu.

Počítačový servis pro summit

Kontrakt na plný servis (dodávka, instalace a nepřetržitou podporu) v poskytnutí a provozování techniky (PC, tiskárny, skenery, vybraný spotřební materiál) pro pražský summit NATO získala společnost Dell. O přípravách na tuto akci jsme hovořili s jejím obchodním a marketingovým ředitelem Milanem Vašíčkem.

Můžete popsat postavení firmy Dell na českém trhu?

Pobočka Dell Computer v Praze byla otevřena v květnu 1992. Dell v loňském roce dosáhl pozice světové jedničky ve

výrobě a prodeji serverů, zálohovacích zařízení, stolních i přenosných počítačů. Dell zároveň poskytuje i veškeré služby, které s IT souvisí. Mezi významné zákazníky společnosti Dell v České republice patří mj. Úřad vlády, Ministerstvo obrany, Ministerstvo zahraničí, Český Telecom, Komerční banka, Československá obchodní banka, Česká spořitelna, České aerolinie, ČEZ aj.

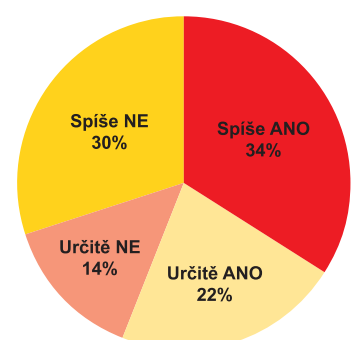
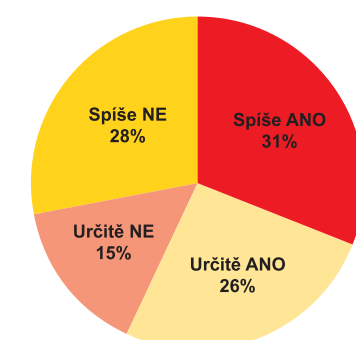
Sídlíte přímo v nejspokříženější části Prahy, v Karlíně; jak se vyrovnáváte s následky povodní?

Velmi rychle jsme se přemístili do náhradních prostor a díky zvýšenému úsilí našich zaměstnanců jsme nemuseli přerušit provoz. Byli jsme svým zákazníkům k dispozici nepřetržitě.

Připravili jsme speciální projekt a nabízíme postíženým zákazníkům exkluzivní slevy a služby podporující návrat do „normálního“ života.

Zabezpečení vaší zakázky pro summit NATO tedy ohroženo není?

Určitě ne. Jak jsem již řekl, fungujeme stoprocentně, objednáváme a dodáváme bez omezení a summit NATO samozřejmě zajistíme.

Občané ČR letos v březnu

Summit NATO se letos poprvé uskuteční v bývalé socialistické zemi. Považujete to za významnou historickou událost?

Řekl(a) byste, že pořádání summitu NATO v Praze je prestižní záležitostí a zlepší mezinárodní postavení ČR?

Zdroj: STEM

Přesvědčil by vás Alexandr Vondra, že listopadový summit NATO v Praze bude k něčemu dobrý?

Bývalý disident, mluvčí Charty 77, později velvyslanec ČR v USA Alexandr Vondra. Osoba číslo jedna při přípravě listopadového summitu NATO. Zeptali jsme se ho, jestli podobná setkání na nejvyšší úrovni znamenají i něco jiného, než jen příležitost pro předvádění politiků...

Já si nemyslím, že se politici setkávají jen kvůli tomu, aby byli druhý den v novinách a v televizích. Ostatně, schůzky na nejvyšší úrovni jsou staré jako lidstvo samo a najdeme je už v době, kdy ještě žádné televize ani noviny nebyly. Jde v nich především o společnou vůli řešit problémy. Jednoduše řečeno, státy buď spolu komunikují, tím pádem spolupracují a mají pak větší šanci udržet mír a stabilitu, anebo nekomunikují a nekooperují. V takovém případě roste riziko, že nebudou schopny odstranit některé neshody jednáním či domluvou, a z toho můžou vznikat vážné konflikty, což si my ve středu Evropy snad velmi dobře pamatujeme. Když uvážíte, že přes naše území se přehnal dvakrát světové války a bezpočet dalších válek evropských, tak si asi dovedete představit, čemu by lepší komunikace mohla zabránit. Takže všechny ty vrcholné schůzky, jako třeba summit NATO v Praze, rozhodně význam mají.

Myslíte, že nám stále hrozí nějaký vážný konflikt?

Hrozby, kterými dneska čelíme, můžou přijít nečekaně a kdykoliv. Jsou to

Jak myslíte, že jsou ty hrozby aktuální záležitostí? Dá se to upřesnit?

Svět je dnes možná svým způsobem bezpečnější, než býval dřív. My si už ne-

Foto: Pavel Ryjáček

pamatujeme válečný konflikt, s výjimkou té nejstarší generace. Ale určitě nemůžeme spát na vavřínech – uplynul přesně rok od útoku na New York a Washington, a to byly útoky proti civilním obyvatelům takovou formou, jakou nikdo nečekal. Čili – my nevíme. Můžeme také hrozbě čelit zítra, můžeme jí čelit za několik let nebo za daleko delší dobu. Jistě není na místě se zbytečně zneklidňovat, ale o to je důle-

Programy takových schůzek mají samozřejmě své pracovní části, to znamená, že politici pracují, zasedají, schvalují různá prohlášení a dohody o vzájemné

spolupráci, a pak mají samozřejmě součást společenskou – večere, kulturní program. Tady se každá hostitelská země snaží nějakým způsobem prezentovat, ukázat se v takovém tom lehčím, ale zároveň pozitivním a příjemném světle. Poměr obou částí je kupodivu výrazně ve prospěch té pracovní. Prakticky to tedy bude vypadat tak, že ti delegáti – prezidenti, předsedové vlád, ministři a další lidé – budou zasedat od rána až do večerních hodin v Kongresovém centru. Večer se pak sejdou buď na pozvání prezidenta, nebo na pozvání primátora či ministra zahraničí na společenských akcích. Takže rozhodně od osmi ráno do osmi večer je čeká práce, a večer ne zrovna zábava, ale řekněme jakési odlehčení. Samozřejmě počítáme s tím, že přitom budeme prezentovat českou kulturu – hudbu, divadlo... prostě to, v čem jsme silní.

Jak moc je to předem připravená záležitost?

Samozřejmě, že takové setkání nemůže mít podobu nepřipravené diskuse. V Praze budeme mít nejvyšší představitele 46 zemí a bylo by trapné, kdyby vznikl nějaký chaos. Čili tu vlastní vrcholnou schůzku připravují už celé měsíce různí experti, diplomaté, vojenští představitelé, a pak ministři zahraničí a ministři obrany – ti se scházejí několik týdnů před summitem. Mělo by to být připraveno tak, aby hlavy států nebo vlád mohly skutečně rozhodovat jenom ty nejdůležitější věci nebo ty, kde nižší úředníci nebyli schopni nalézt shodu.

Občas se říká, že ta neformální, ta kuloárová část je nakonec důležitější než ta oficiální...

Já si myslím, že je skutečně důležitá. Jak už jsem říkal, v těch schůzkách jde o komunikaci a o spolupráci – a komunikace a spolupráce mezi státy není možná, pokud neexistuje mezi lidmi. Pokud chybí lidský kontakt. S lidmi, které znáte, máte větší šanci se nějakým způsobem dohodnout. Ovšem důležité je samozřejmě nejenom o kamarádství, nejenom neformální kontakty, ale nakonec i ta formalizace – třeba to, že se podepíše nějaká smlouva. Můžete mít různé přátele, můžete znát lidi, tykat si s nimi, ale má-li jít o vztah mezi státy, musíte ho zároveň formalizovat tak, aby obstál i v těch těžších dobách. Neformální lidské kontakty jsou důležité pro doby pokoje, zatímco smlouvy rozhodují v dobách těžkých. Je to stejné jako v lidském životě: můžete velmi dobře vycházet se svým partnerem, ale máte-li nějakou odpovědnost, třeba máte-li děti, tak je vždycky dobré mít ten zájemný stav i trochu zformalizovaný.

Pomůže to, že summit proběhne v Praze, nějak našemu postavení v NATO?

Praha se stává hostitelem takové schůzky jako vůbec první země za bývalou železnou oponou – a poměrně krátce poté, co jsme byli přijati do Aliance. To je jistě znamení důvěry. Máme samozřejmě svoje problémy, občas jsme i kritizováni, ale fakt, že můžeme takovou schůzku pořádat, znamená, že jsme prostě členy společenství. Že jsme plnoprávními členy a že se nikdo nebojí něco takového u nás pořádat. A jestli nám to pomůže? No, jistě že ano, a nejen uvnitř NATO. Dokonce i v situaci, která nastala po těch povodních. Podívejte, světovými televizemi a novinami proběhly záběry té katastrofy, zničených domů a komunikací, což samozřejmě přineslo i určitou komplikaci. Jestliže díky summitu bude Praha po 48 hodin v centru pozornosti světa na jiné než katastrofické téma, tak nám to například v oblasti cestovního ruchu rozhodně prospěje. Ale také nám prospěje, když máme jasný časový limit, do kdy je třeba některé věci dostat do normálu – ten termín konce listopadu a ta schůzka jsou silná motivace.

A po ekonomické stránce?

Skutečnost, že Prahu navštíví tolik vysoce postavených činitelů, je rozhodně příznivá. Mnozí se sem třeba vrátí soukromě – a budou tu bydlet v hote-

lich a utrácet peníze, takže to má i zřejmé ekonomické dopady, byť nepřímé. Praha je už dnes konferenční město. Jednou na té nejvyšší úrovni, jindy třeba na úrovni expertní, podnikatelské, novinářské... a to nám život nekomplikuje, ale významně nám to pomáhá. Znamená to přínos pro pokladnu jak státu, tak hlavního města. V konečné bilanci je to pro nás dobrá věc.

Dá se odhadnout, jak moc by mohla být Praha v budoucnosti městem setkávání na nejvyšší úrovni?

Tak to je otázka! Na jedné straně by asi běžný občan Prahy zrovna nechtěl, aby se taková schůzka konala každý týden nebo každý měsíc, možná ani každý rok. Přece jen kromě výhod to přináší i problémy: Praha bude poněkud ve zvláštním režimu, zkomplikuje se doprava, přibudou bezpečnostní opatření... Ti, co si pamatují Měnový fond a Světovou banku, možná nezapomínají v dobrém. Ovšem tehdy to trvalo celý týden, teď půjde jenom o 48 hodin. Ale ani beze všech komplikací by nebylo možné, abychom pořádali takovouhle schůzku každý rok. Prostě je o to zájem i jinde ve světě – a my se musíme dělit.

Dvoustranu připravil Pavel Ryjáček
Podklady: MZV

Vládni zmocněnec pro přípravu summitu NATO v Praze Alexandr Vondra představuje logo summitu. Foto: ČTK

hrozby, které neznají hranic. A mezinárodní spolupráce je v takových případech naprosto nezbytná. Vezměte si, jak mnoho lidí říkalo těsně před letošní povodní, že nějaká stoletá nebo pětisetletá voda nás nemůže zasáhnout – a teď se ukazuje, jak je důležité být připraven. Myslím si, že to je smysl i toho summitu v Praze – jednat a dospět k takovým závěrům, které nám pomohou se bránit před hrozbami, které neznají hranic.

žitější, aby státy skutečně vzájemně spolupracovaly a byly schopny těm hrozbám předcházet a účinně čelit. Proto udržujeme spojenectví s nejvyššími zeměmi světa a domnívám se, že to je něco, co nám Čechům skutečně může pomoci.

Pojďme trochu nahlédnout do programu summitu. Jak popsat, o co v něm vlastně jde, aby to bylo srozumitelné i laikovi?

NATO pomáhá i při povodních, byt si to mnozí nemyslí

Co nám nabídl členské státy Severoatlantické aliance:

Francie

3 tuny dek, 205 motorových čerpadel, 4 kamiony další humanitární pomoci, 20 protipovodňových specialistů s cca tunou materiálu

Itálie

376 vysoušečů a 85 přenosných motorových čerpadel

Lucembursko

vakcína Hepatitis A pro severní Čechy

Maďarsko

pracovní obuv, deky, dezinfekce

Nizozemsko

100 čerpacích pump; pomoc ve stavebním inženýrství, restaurátorství

Norsko

finanční pomoc se záštitou konkrétnímu městu

Polsko

250 vysoušečů; služby zdravotnických zařízení, zapůjčení plovoucího jeřábu

Řecko

25 plovoucích, 25 ponorných pump + 5 specialistů obsluhy, finanční pomoc, čisticí a dezinfekční prostředky, hygienické roušky, gumové rukavice

SRN

30 vozidel a 120 osob hasičské záchranné služby, nabídka pomoci města Radeberg partnerskému městu Neratovice, nabídka senátorky Hamburku Dr. Dany Horákové na odbornou pomoc při opravě a obnovení poškozených kulturních památek

Španělsko

čisticí prostředky, 40 vysoušečů, vakcína proti hepatitidě A pro děti

USA

finanční dar Českému červenému kříži, kontejner v hodnotě téměř 60 000 USD s čerpadly, vysoušeči a dalším materiálem, hasičský vůz s posádkou pro město Kralupy nad Vltavou, očkovací látky, dezinfekční a čisticí prostředky; pomoc amerického velvyslanectví při zajištění úklidu a čištění ostrova Kampa, další pomoc od nevládních organizací a krajanů

Velká Británie

8 ks čerpacích zařízení, 50 dieslových vysoušečů, 4 pojezdny pumpy

Městská knihovna se proti vodě brání mrazem

Povodně poničily fondy Městské knihovny. V holešovické pobožce rozvodněná řeka zaplavila i oddělení vzácných tisků. Knihy z minulých pěti století strávily několik dní pod hladinou kalné říční vody – a přesto se mnohé z nich podaří zachránit. Pokud se totiž knihy včas očistí od bahna a zmrazí, je potom možné pečlivě je usušit a zrestaurovat...

Vltava mezi knihami

Voda zasáhla celkem tři z pětadesáti objektů Městské knihovny: hlavní budovu na Mariánském náměstí a dvě pobočky, karlínskou a holešovickou. Právě v Holešovických sídlilo i zmiňované oddělení vzácných tisků.

Na Mariánském náměstí neztratili knihovníci ani jeden svazek – díky mobilním stěnám, které zadržely nedalekou řeku, a také díky pomoci dobrovolníků, kteří neváhali brodit se po kolena ve vodě a vynášet knížky ze zatápějících se skladů do vyšších pater. Voda do ústředí Městské knihovny vnikla spodem: z malé louže kolem spáry mezi dlaždičkami postupně zatopila suterénní prostory, tedy filmové i divadelní sály.

Karlínská pobočka sídlila v Šaldově ulici, kde v kritických dnech stály tři metry vody. „Tam jsme přišli o všechno, o zařízení i o 20 000 svazků,“ říká smutně ředitel Městské knihovny Tomáš Řehák a vypráví o plísni a vrstvě bahna, které tam sám viděl.

Mrazivé řešení

Na Ortenově náměstí v Holešovických bylo kromě pobočky pro Prahu 7 i oddě-

lení vzácných tisků. Oboje zaplavila řeka. Ale přijít o těch 20 000 nejvzácnějších svazků by byla opravdu národní tragédie. Proto se zoufale hledalo řešení.

„Když bylo v úterý jasné, že máme dokonce ty nejvzácnější knihy pod vodou, tak jsem celý den strávila na internetu a snažila jsem se vypátrat, co se dá pro jejich záchranu udělat. Rozesílala jsem e-maily na všechny strany a nakonec jsem sehnala kontakty na zkušené restaurátory, kteří mi pomohli a poradili přesný postup zmrazování,“ vypráví vedoucí katalogu Městské knihovny Zuzana Kopencová.

Stovky dobrovolníků pak několik dnů připravovali knihy na transport do Mochovských mrazíren, které nabídl knihovně – a také dalším dvěma desítkám institucí – své prostory. Každá knížka se musela vyndat ze smradlavého bahna, omýt pitnou vodou, zabalit do mikroténu a uložit do přepravek dezinfikovaných podle pokynů hygieniků. Z Ortenova náměstí takto do Mochova odjelo pět nákladů.

Sehnat se dalo všechno...

Vstřícnost Mochovských mrazíren byla velká. „Vůbec jsme se nebavili o penězích, bavili jsme se o tom, že zachráníme 20 000 nejvzácnějších knih z fondu Městské knihovny,“ chválí si ředitel Tomáš Řehák spolupráci s mrazírny.

A také opakovaně vyzdvihuje pomoc desítek bezjmenných dobrovolníků: „Úžasné bylo, že nám vycházeli vstříc lidé na ulici, skauti, amatérští hvězďáři...“ Byly to dny, kdy se podařilo opatřit nejen mrazáky a pomocníky, ale

také přepravky. Ty se staly nedostatkem vzhledem k množství zboží během víkendu. „Nakonec jsme skoro šest set přepravek dovezli z Tachova. Nejsložitější bylo sehnat povolení pro kamion, který je vezl, aby mohl v neděli vyjet na dálnici,“ usmívá se Tomáš Řehák.

Kdy mražené knihy roztají?

Zmražené knihy v Mochově čekají na další osud. Časem se jim začnou věnovat restaurátoři a inkunábule Kampovy Pražské bible z roku 1488 či první vydání Máchova Máje se tak budou moci z mrazáků vrátit do svého obvyklého prostředí.

Už teď pomohla Městská knihovně British Council: věnovala 15 000 liber a zakoupila pro Městskou knihovnu několik vakuových balíčků s jejichž pomocí může vysoušení knih začít. Vše samozřejmě potrvá dlouho a bude to hodně stát.

Do té doby, než roztají všechny knihy, může každý přispět na povodňové konto Městské knihovny. A čtenáři samozřejmě mohou nadále pomáhat Městské knihovně využitím jejich služeb, které se rychle vrací do obvyklých kolejí. Automatizovaný provoz na pobočkách se ostatně rozjel několik dní poté, co opadla voda. (q)

Konto pro pomoc Městské knihovně Praha
První městská banka
2000280080/6000,
VS 91412, KS 0379

Foto: Kateřina Volná

Ústřední knihovna na Mariánském náměstí: v hale služeb se hromadí knihy ze zatopených skladů.

Obrovské škody v pražských školách

Nedozírné škody způsobily povodně třiceti šesti školám a školským zařízením, zřízených hl. městem Prahou. Prvotní hrubý odhad je ve výši 110 milionů korun. Radní ing. Jan Tomčík, který poškozené školy osobně navštívil, odhaduje, že škody budou mnohem vyšší.

U některých škol a školských zařízení se prozatím nedají vyčíslit vzhledem k tomu, že některé objekty např. v Karlíně jsou ještě nedostupné. Například u Gymnázia v Praze 8, Pernerově ulici sahala voda do

výše 2 metrů nad chodníkem, zatopený byl suterén, zcela zničena byla jídelna, šatny a nově opravená kuchyně. U dalších škol je nutná prohlídka odborníků na elektro a kotle. Za katastrofický lze označit stav Domu dětí a mládeže na Karlíně. Povodní byla zničena dvě podlaží budovy (suterén a přízemí) včetně památkově chráněné vstupní dvoran s uměleckými sloupy. V přízemí byla zničena výpočetní technika, internetová kavárna, informační centrum, taneční sál, pronajaté kanceláře EAICY a soukromé taneční konzervatoře, umělecký klub,

služební byt a zařízení chodeb. Za své vzaly podlahy, parkety a koberce. V suterénu byla mimo jiné i kotelná vytápěcí pět objektů. Škoda je odhadována na 12 milionů korun. Milionové ztráty vykazují i školy a školská zařízení v Praze 1 a v některých dalších pražských obvodech.

Všechny školy a školská zařízení, v případě, že mají uzavřenou pojistku, uplatňují náhradu škody u své pojišťovny. Jaké částky jim budou pojišťovnou uhrazeny, lze specifikovat po vyjádření jednotlivých likvidátorů a zástupců pojištěných. (ist)

Na Kampu se vrátí židle i turisté

V úterý 20. srpna začala obnova parku na Kampě, která se po povodni změnila v jezero. Práce začaly odklizením bahna z trávníků. Z poloviny spadla zeď, která tvořila část panorama Kampy. Práce na obnovu by měly stát 50 milionů korun a neměly by trvat déle než jeden rok. Součástí obnovy by měla být i stavba protipovodňových zábran a sjezdová rampa k Sovovým mlýnům, která by nahradila schody z Říční ulice.

Ze zaplavených Sovových mlýnů voda odnesla dílo Magdaleny Jetelové – sochu židle, která byla po krátkou dobu k vidění na hladině rozbourané Vltavy. K radosti všech se židle, která absolvo-

vala dlouhou plavbu po řece, nedávno objevila ve Vraňanech u Mělníka. Znehodnoceno však bylo další dílo sochařky „schody“ a plastiky Karla Nepraše. Ostatní díla umístěná v Sovových Mlýnech se podařilo včas zachránit. Na Kampě probíhá čištění, dezinfekce, všechny domy stojí, ale vytopené sklepy, přízemní prostory a promočené zdi výmluvně připomínají katastrofu, která ostrov uprostřed Prahy postihla.

Zatopena byla mimo jiné jedna z nejstarších malostranských památek – kostel u Svatého Jana Na Prádle ze 13. století, Divadlo Na Prádle, jehož prostory byly zcela zdevastovány, vyklízejí dobrovolníci. V parku na Kampě budou dlouhou dobu chybět maminky s ko-

Trnkova vila – jedna z neznámějších budov na Kampě. Do obvyklé krásy má v těchto dnech ještě daleko.

Foto: Ivana Strnadová

čárky a hrající si děti. Poškozená je zeď, která se táhne od Sovových mlýnů k jižnímu konci parku, o které se říká, že vede odnikud nikam. Povodni neunikl zahradní domek ze 17. století, který dal upravit hrabě Nostic pro Josefa Dobrovského a ve kterém bydlel i Jan Werich. V katastrofálním stavu je také půvabná barokní stavba na náměstíčku u Velkopřevorského náměstí, ve které žil a tvořil Jiří Trnka. Z Karlova mostu

jsou vidět stopy, které zanechala velká voda na plácku, kam turisté rádi chodili na hrnčířské trhy. Každý dům a každá ulička Kampy je němým svědectvím letošního povodně. Není to poprvé, kdy tento malebný kout Prahy zaplavila voda. Starousedlíci, kteří říkají, že domy na Kampě jsou na povodně zvyklé, však věří, že jejich „ostrov“ se opět brzy stane oázou klidu a oblíbeným cílem našich i zahraničních turistů. (ist)

Foto: Karel Cudlín

FOR ARCH také pomůže

Veletrh FOR ARCH se koná v těchto dnech – od 10. do 14. září – v areálu výstaviště Praha-Letňany. Kromě tradiční prezentace různých způsobů regenerace města se věnuje i situaci, kterou způsobila velká voda. Pořadatelé si uvědomili, že s následky současných katastrofálních povodní se bude naše republika potýkat ještě dlouho a že sanace postižených objektů si vyžaduje odborné zásahy. FOR ARCH se proto odbornou pomocí rozhodl nabídnout.

Ve spolupráci s Hospodářskou komorou ČR, Svazem podnikatelů v oboru technických zařízení budov, Českým svazem inženýrů a Českou komorou autorizovaných inženýrů je na veletrhu FOR ARCH otevřeno poradenské centrum „ČELÍME NÁSLEDKŮM POVODNÍ“. Přední odborníci – statikové, projektanti, specialisté v oblasti elektro a vodoinstalací, dodavatelé vysoušecí a vytápěcí techniky a dalších zařízení – jsou připraveni poskytnout odborné rady, konzultace, poradit jaká technika je nevhodnější apod. A také doporučit a přímo nabídnout potřebná zařízení. FOR ARCH se tedy letos stane centrem informací jak pro obecní a městské úřady, tak i jednotlivce ze všech postižených oblastí.

Na projektu poradenského centra se intenzivně pracuje a s podrobnostmi se veřejnost může seznámit také na nově zřízených internetových stránkách ABF, a. s., které najdete na adrese: zaplavy.eStav.cz. anebo www.forarch.cz.

Společnost ABF, a. s., se obrátila na všechny firmy, které se chystaly na veletrhu vystavovat, aby poskytly seznamy svých výrobků, které jakýmkoliv způsobem mohou přispět k likvidaci následků povodní a obnově krajiny, měst, obcí a objektů. Tyto firmy jsou označeny speciálním logem a jejich seznamy jsou návštěvníkům veletrhu k dispozici. Snahou je, aby firmy posílily poradenskou činnost i ve svých expozicích. (q)

Zažila Praha letos opravdu pětisetletou vodu?

Povodeň roku 2002 v historickém srovnání

Praha letos zažila jednu z největších živelných pohrom v celé své dosavadní historii. Povodeň, zprvu „řízená“ koordinovaným postupným vypouštěním vody z jednotlivých přehrad vltavské kaskády, se během úterý 13. 8. změnila ve stále rostoucí příval, který se vymkl nejen možnosti jakékoli regulace, ale ve večerních hodinách dokonce i možnosti kontroly a prostého měření objemu průtoku či výše hladiny.

Pouze na základě odhadů se tedy hovoří o tom, že k ránu 14. 8. překročil průtok rozvodněné Vltavy 5 500 m³/sec a že odpoledne po vstřebání vrcholu povodňové vlny z Berounky kulminovalo povodňové maximum někde kolem 5 700–5 800, možná i 6 000 m³/sec. V následujících dnech po opadnutí kritického vrcholu a po skončení živelné katastrofy byla tato velká voda odborníky z Povodí Vltavy prohlášena za pětisetletou, pro oblast jižně od Prahy se objevil dokonce názor, že šlo o vodu tisíciletou až desetitisíciletou. Současně vyvstala řada otázek nejen o měřitelnosti a srovnatelnosti velkých vod v minulosti a dnes, ale též o obecnějších aspektech koexistence města a Vltavy, o soužití moderních městských lidí s přírodním živlem, jakým je velká řeka, a posléze i o tom, nakolik člověk respek-

a srovnatelných údajů. I z těchto pramenů je nicméně hned na první pohled zřejmé, že povodně byly zcela běžnou součástí každoročního přírodního cyklu vltavského povodí a s větší či menší pravidelností tedy zapadaly také do obvyklého životního stylu obyvatel pražské kotliny. Hydrolog doc. ing. dr. J. Novotný již před padesáti lety spočítal, že jen v období 1825–1954 (od počátku pravidelného měření průtoků do postavení vltavské kaskády) překročily kulminační průtoky Vltavy 500 m³/sec, tedy hranici velké vody, tři sta desítkrát a že v průměru tak připadaly na každý rok nejméně dvě povodně. To odpovídá jak klimatickému cyklu, tak konkrétním dobovým svědectvím o tom, že téměř každoročně přicházela předjarní povodeň, spojená s táním sněhu a ledu a s pohybem ledových ker, a nejméně jedna povodeň letní z trvalých či přívalových dešťů a průtrží mračen. Například v roce 1915 však bylo těchto povodňových kulminací dokonce devět a v osmi dalších letech sledovaného období (1855, 1880, 1888, 1890, 1922, 1941) bylo zaznamenáno po šesti kulminacích. I když povodně byly vždy jevem mimořádným, lidé u řeky na ně byli do značné míry zvyklí, počítali s nimi a byli připraveni jim čelit, zpravidla převážně vlastními silami. Z tohoto pravidla se vy-

1825 asi padesát. Jejich výčet, který uvádíme ve zvláštním sloupku na této stránce, je dosti zajímavý i výmluvný. K těmto historickým zátopám přibýlo za období 1825–1954 dalších třináct mimořádně velkých povodní, za nichž kulminační průtok Vltavy překročil 2 200 m³/sec.

Éra velkých vltavských povodní zdánlivě skončila v padesátých letech 20. století výstavbou kaskády přehrad, které změnil režim řeky natolik, že téměř nadobro zmizely jarní povodně (s výjimkou občasných náporů ker v ústí Berounky) a od roku 1958 do roku 2002 též všechny zřetelné povodně letní. Bezbrhý optimismus však nebyl na místě a mnozí odborníci jej od počátku nesdíleli. Citujme např. slova historika přírodních věd J. Munzara z roku 1995: „...v září 1990 se odborníci mj. shodli jednoznačně na tom, že vliv vltavské kaskády je pro větší průtoky přečnován a že tato soustava by ke zmírnění povodňových dopadů v obdobném případě jako roku 1890 přispěla jen velmi málo. Je nepřijemnou pravdou, že Praha – na rozdíl od jiných evropských velkoměst – není dnes na tak velkou povodeň dostatečně připravena, i když různá opatření (úpravy nábreží, kanalizace atd.) byla již před řadou let navržena v různých vodohospodářských a urbanistických studiích. Vy-

po nejčerstvějších zkušenostech ze srpna 2002?

Srovnání velikosti povodní v delší historické řadě představuje problém, protože absolutní údaje pro celá dlouhá staletí neexistují a ani údaje relativní nejsou plně souměřitelné, neboť se staletími vývoje klimatu a zejména lidské činnosti se měnil charakter řeky i jejího okolí, koryta i břehů, a tím i parametry průtoků a jejich

mu, které existujícími technickými prostředky nebylo již měřitelné a odhaduje se na 5 700–6 000 m³/sec. Byla tedy co do maximálního průtoku výrazně (řádově o 1 000 m³/sec) větší nežli největší exaktně změřené povodně v Praze za posledních 250 let. Podle některých údajů a parametrů ji lze jednoznačně, ovšem s výše uvedenou výhradou obtížně srovnatelnosti povodní za měnicího se cha-

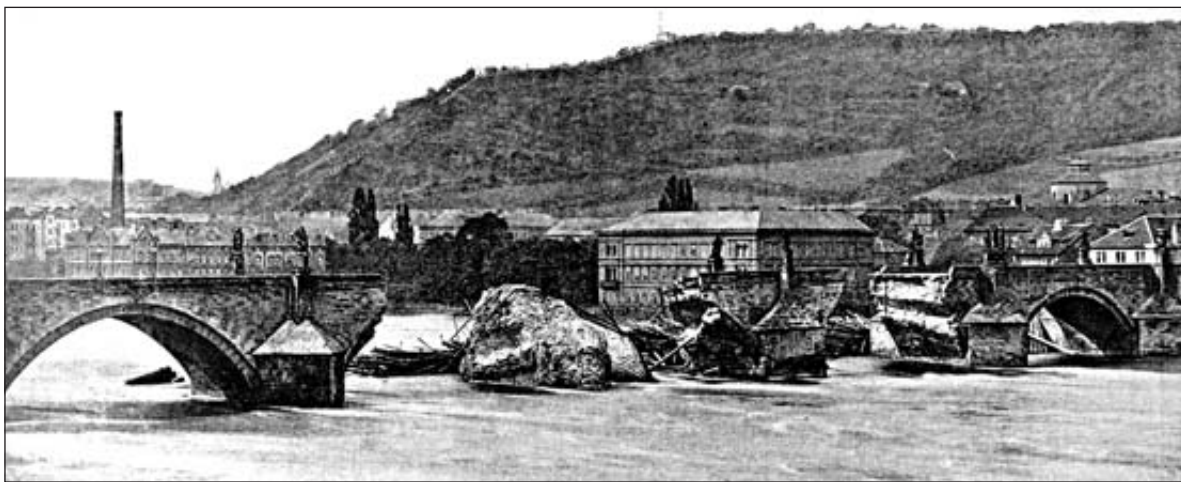
Nakupení příplavu u viaduktu v Bubnech. Kreslil F. Zelinka. Květy 1872

kolisání. Volná řeka plynoucí v plochých přirozených zalesněných březích a v nezastavěné záplavové nivě reagovala na velkou vodu jinak nežli řeka, jejíž hladinu a současně hladinu spodní vody zvedly mlýnské a vodárenské jezy, jejíž povodí bylo odlesněno těžbou palivového, důlního a stavebního dřeva a jejíž niva byla uměle zvýšena a zcela změněna městskou zástavbou. Opět zcela jinak probíhaly povodně v regulovaném korytě spoutaném zpevněnými nábrežními a několika mosty a úplně jiný je režim toku řeky s kaskádou přehrad, se zasypanými vedlejšími a slepými rameny a se systematicky celoplošně stále více zastavovaným přirozeným rozlivovým terénem. Přesto se o přibližné porovnání lze pokusit. Z historických povodní „měřených“ pouze rozlohou zatopených částí města a rozsahem zaznamenaných škod, od 15. století i mírou zatopení hlavy „Bradáče“ u bývalého Juditinu mostu a od 18. století výškou hladiny v loktech, lze za největší zřejmě považovat katastrofální povodně z let 1273, 1342, 1432, 1481 a 1501. Vůbec největší povodeň v Praze v éře novodobých přesných měření byla zaznamenána 26. 2. 1784. Její kulminační průtok byl 4 580 m³/sec. Největší měřenou letní povodní byla velká voda, která dosáhla průtoku 3 975 m³/sec a 4. září 1890 ráno pobořila Karlův most.

Letošní srpnová katastrofální povodeň podle údajů Povodí Vltavy překročila v úterý 13. srpna ve 22 hod. průtok 4 800 m³/sec a kulminovala ve středu 14. srpna mezi 14. a 15. hod. na maxi-

mu, které existujícími technickými prostředky nebylo již měřitelné a odhaduje se na 5 700–6 000 m³/sec. Byla tedy co do maximálního průtoku výrazně (řádově o 1 000 m³/sec) větší nežli největší exaktně změřené povodně v Praze za posledních 250 let. Podle některých údajů a parametrů ji lze jednoznačně, ovšem s výše uvedenou výhradou obtížně srovnatelnosti povodní za měnicího se cha-

Václav Ledvinka

Zřícený Karlův most v Praze, 7. září 1890, dopoledne. Fotografie ze závodu Jana Mulače v Praze. Světozor 1890

tuje či mění přírodní zákony ke svému užtku či naopak škodě.

Dochovaná historická svědectví, která sahají od zcela nedávné minulosti zpět až do 10. století, mohou k těmto otázkám poskytnout řadu užitečných poznatků a srovnávacích informací, přestože od počátku až do poloviny 18. století jde téměř bez výjimky pouze o líčení vyprávěcích pramenů bez exaktních (měřených)

mykaly pouze obzvlášť velké, katastrofické povodně, které čas od času přinášely zcela mimořádnou zkázu a zatopení velkých souvislých částí města. Právě proto nalézaly odezvu ve vyprávěcích pramenech, v dobových zpravodajstvích a od 18. století také v tištěných publicistice. Takovýchto velkých povodňových katastrof napočítáme v soudobých pražských zprávách od 10. století do roku

zkumy totiž ukázaly, že pozitivní účinek vltavské kaskády se projevuje zhruba do úrovně desetileté až dvacetileté vody. A v důsledku často nelegální zástavby a nepořádku v přirozeném inundačním území v některých částech Prahy by podle odhadů... došlo ke zvýšení hladiny oproti roku 1890 ještě asi o 1 metr, pokud by byly stejné hydrometeorologické podmínky jako tehdy.“ Co k těmto slovům dodat

NEJVĚTŠÍ POVODNĚ V PRAZE V OBDOBÍ 1825–1954

(podle maximálního naměřeného průtoku)

Den	maximální průtok (m ³ /sec)
29. 3. 1845	4 500
4. 9. 1890	3 975
<i>(výška hladiny 5,82 m – největší změřená letní povodeň do roku 2002)</i>	
2. 2. 1862	3 850
26. 5. 1872	3 330
15. 3. 1940	3 245
1. 3. 1830	2 840
9. 4. 1900	2 770
19. 2. 1876	2 674
VI. 1847	2 470
6. 5. 1896	2 470
1. 3. 1827	2 420
10. 7. 1954	2 275
15. 3. 1947	2 272

Největší povodně v Praze do roku 1825

V letech 938 až 1141 byly při povodních pobořeny dřevěné mosty přes Vltavu a kostely v pražském podhradí. V roce 1159 byl znovu vystavěn dřevěný most poškozený natolik, že byl na jeho místě v letech 1159–72 zbudován kamenný Juditin most. V březnu roku 1272 byl Juditin most pobořen ledovými krami. V srpnu následujícího roku vystoupila Vltava z břehů až ke kostelům sv. Jiljí a sv. Mikuláše, protekla židovskou čtvrtí, znovu pobořila Juditin most, vzala s sebou všechny pražské mlýny, zbořila domy – utopilo se mnoho lidí. V červnu roku 1281 přívalový liják způsobil sesuv svalu nad Jelením příkopem, došlo k poboření hradeb Pražského hradu i kapitulních budov, proudy vody zaplavily kostel sv. Petra na Poříčí a pobořily v této čtvrti 12 domů.

V roce 1322 postihla Prahu povodeň následovaná neúrodou, hladem a morem. V únoru 1342 byl po náhlé oblevě ledovými krami neopravitelně pobořen Juditin most a voda se rozlila do Starého Města a na Malou Stranu. V letech 1357 až 1390 byl pak postaven nový, Kamenný (od 19. století Karlův) most. Polovina Starého Města byla zatopena v březnu roku 1367, kry poškodily provizorní dřevěný most a jeden oblouk rozestavěného Karlova mostu, následovala morová epidemie. Povodeň zaplavila Linhartskou čtvrt v březnu 1373 a „na Ovocném trhu lapány byly ryby“. O rok později

povodeň zalila Staré Město až ke kostelu sv. Jiljí.

V červenci 1432 postihla Prahu katastrofální povodeň – 21. července se strhl přívalový déšť, který trval nepřetržitě čtyři dny. Vzdušná hladina přinesla mnoho dřeva a celých domů, ucpala a strhla pět pilířů Karlova mostu, zaplavila téměř celé Staré Město, odplavila všechny mlýny a zbořila mnoho domů. Na Staroměstském náměstí se jezdilo na loďkách a moudří říkali, že „od potopy světa tak velké vody nebylo“. V červnu roku 1445 okolo Jana Křtitele nastala velká voda po třídenním dešti a poté, co se protrhly rybníky u Dobříše, voda sahala Bradáči až k nosu a zbořila řadu domů na Starém Městě. Po jarní povodni v roce 1464 nastal v Praze mor.

Podle pamětníků postihla Prahu v roce 1481 největší povodeň od roku 1432. Voda údajně sahala Bradáči až k pleši, zatopila Mariánské náměstí, kostel sv. Anny, sv. Ducha a došla až ke kostelu sv. Mikuláše na Starém Městě. V lednu roku 1496 kry zhortily jeden oblouk Karlova mostu. Po nepřetržitém pětidenním dešti zatopila povodeň v srpnu 1501 Staroměstské náměstí až k Dlouhé ulici. V jednom z domů na zatopeném Mariánském náměstí utonula děvečka, zaplaveno bylo celé Podskalka, voda sahala až dva lokte (asi 120 cm) nad Bradáče a sebrala jeden dům Na sloupích pod Vyšehradem, mlýn na Malé Straně a poškodila Karlův most. V létě roku 1515 způsobil několikadenní

déšť záplavy po celé zemi, krupobití rozbilo skleněná okna kostelů sv. Jiljí, Božího Těla, sv. Štěpána (kroupy byly velké jako holubí vejce). V témže roce, před Máří Magdalénou (17. 7.) přívalový déšť způsobil povodeň na Sázavě, Vltavě a Labi. Voda stála celý den v ulicích, deště a přívaly byly skoro denně i po celý srpen. Na sv. Bartoloměje (24. 8.) přišla již třetí povodeň toho roku, nešlo sklídit úrodu, nastal hlad a dokonce i zdražení piva.

V roce 1523 zničily v pátek po Božím Těle přívalové deště a povodeň pole a louky, blesk zapálil věž a kostel sv. Martina na Vyšehradě, vypukla nouze o chleba. Na sv. Martina pak přišel po deštivém podzimu tuhý mráz a následující den nastala nevídaně prudká obleva a povodeň, která smetla mlýny a jezy. V květnu 1537 sahala povodeň až k Bradáčovým očím, zalila Staré Město až k sv. Mikuláši, sv. Jiljí, zatopila Dlouhou třídu, Poříč a držela se v ulicích mnoho dní.

V roce 1563 po dešti a krupobití byla povodeň na Vltavě a Labi, Botič napáchal velké škody v Michli a několik lidí přišlo o život. V červenci roku 1565 sahala povodeň opět k očím Bradáče, zaplavena byla Poštovská ulice, knihovna Rečkovy koleje a voda dosáhla až ke staroměstskému kostelu sv. Mikuláše.

Po třináctidenním dešti přišla v červnu 1569 povodeň, která zaplavila Staré Město, Špitálsko a Štvanici. Klášterem u sv. Kříže jezdili lidé na loďkách, následoval nedostatek potravin a pitné vody.

V květnových dnech roku 1582 velká voda odplavila dříví z Podskalky a ucpala jí Vltavu tak, že se dalo chodit po dřevě v řece jako po zemi. Během povodně začal tzv. velký mor pražský (údajně v pražských městech zemřelo na 20 000 lidí). Po dvoudenním dešti v srpnu 1598 zalila voda Klementinum, zatopila sklepy a dosáhla až ke kostelu sv. Jiljí. Následovala morová epidemie. V roce 1770 opustila při povodni Vltava své dosavadní koryto u předměstí Žižkovice (na místě pozdějšího Karlína a poblíž Invalidovny) asi v trase dnešního Rohanského nábreží, Sokolovské, Švábek a Voctářovy, kde stály dva vodní mlýny a našla si nové hlavní řečiště s ohybem zkráceným o Rohanský a Libeňský ostrov (tímto korytem teče dodnes).

Katastrofální povodeň přišla v únoru roku 1784 po silných mrazech a hojnosti sněhu, když nastala obleva s teplým deštěm. Berounka, Sázava a Vltava se zcela nečekaně rozvodnily a ucpaly krami. V Praze řeka kulminovala na 6 m nad normálním stavem, na Staroměstském náměstí bylo asi 30 cm vody. Zaplaveno bylo 114 ulic a zatopeno 785, zřítíla se část pilíře uprostřed Kamenného mostu i se strážnicí a 5 vojáků v ní. V roce 1824 byly při svatojánské povodni zatopeny vltavské ostrovy a níže položené části města, voda vzala vojenskou plavárnu od malostranského břehu a vorové dřevo z Podskalky odnesla zčásti do Veltrus a zčásti do Drážďan.

S. Bürgerová, V. Ledvinka

Jak Praze při povodních pomáhali studenti

Několik měsíců mezi zkouškami a novým semestrem umí dobře využít každý vysokoškolák: dlouhé prázdniny bývají příležitostí k cestám za netradičním dobrodružstvím. Letošní léto ale přineslo určitý druh dobrodružství – drsného a tragického – přímo do pražských ulic. A někteří studenti nezaváhali a nechali vodu, aby jim jejich prázdniny předčasně ukončila. Přijeli do poničené Prahy a zkusili pomoci.

Ondřej Matějka z Liberce studuje v Praze historii a politologii. Povodňové škody pomáhal likvidovat v místech, kam dříve přicházel ze studijních důvodů: v Národním technickém muzeu v Invalidovně. Archiv, kde jsou mj. uloženy i pozůstatosti mnoha významných osobností, byl velmi poškozený – objekt se oproti očekávání zaplavil téměř do čtyř metrů, vysoko nad rysku úrovně stoleté vody z roku 1890. „Já jsem uslyšel výzvu s žádostí o pomoc v Invalidovně na Radiožurnálu. Když jsem do Karlína dorazil, dostal jsem holinky a zástěru a spolu s ostatními jsem začal vytahovat z vody poškozené archiválie. Zachraňovalo se jenom to vzácnější a bylo to dost smutné,“ říká třidvacetiletý Ondřej. „Nakonec mě ale překvapilo, že se mnohé dařilo, že historické výkresy nebyly zas až tak nenávratně poškozené. Takže to nebyla taková marnost, jak jsem se bál.“ Organizaci práce v Invalidovně Ondřej hodnotí jako velmi dobrou, silný zážitek pro něj znamenala spolupráce s pracovníky muzea i s jinými dobrovolníky. „Ale jak tam smrdělo to bahno... To byl takový hodně houževnatý zá-
pach, který si budu dlouho pamatovat.“

Vůni bahna si dobře vybavuje i Stanislav Rubáš, který v Praze studuje překladatelství, už rok jako doktorand. Z Teplic, kde bydlí a kde si připravoval přednášky na podzimní semestr, přijel pomáhat do Zoologické zahrady. „Bourali jsme nějaké domy, které voda zničila. Od rána do odpoledne jsme pracovali na odklizení a byla to vážně docela dřina,“ popisuje své dojmy a dodává: „Pro nás, kteří se jinak starají spíš o písmenka, asi není špatné mít pár dní v ruce tak nezvyklý předmět jako je krumpáč.“

Kateřina Ondřejová je Pražanka a na zdejší univerzitě studuje český jazyk a literaturu. Při povod-

ních ale nepomáhala s knížkami. „Už přes rok pracuju pro Český rozhlas, jsem v redakci elévů, kteří se učí zacházet s technikou. Teď jsem to, co umím, mohla využít. Na Radiožurnále totiž zřídili povodňovou Linku pomoci a my jsme pro ni předpřipravovali materiál: ověřovali jsme jednotlivé nabídky pomoci a některé telefonáty jsme technicky upravovali, aby mohly zaznít přímo ve vysílání. Práce bylo dost, telefonovalo hodně lidí, ale to je vlastně dobře.“

Do organizování pomoci se zapojila i Univerzita Karlova. Už 19. srpna vzniklo po dohodě společnosti Člověk v tísni a Univerzity Karlovy **Centrum pro dobrovolníky – středisko pro organizování dobrovolné pomoci**. Dobrovolníci se hlásí na číslech 02/71 91 42 17 a 02/71 91 42 18 nebo e-mailem na adresu dobrovolnici@centrum.cz, kde jsou zapsáni do databáze, ze které je pak podle potřeb jednotlivých obcí vysílají do postižených oblastí, v Praze i mimo ni. Provoz centra zajišťují studenti Univerzity Karlovy, při zřízení materiálně pomohly Český Telecom a Česká spořitelna. Dopravu, ubytování, stravování a pracovní pomůcky zajišťuje Člověk v tísni. Činnost tohoto centra přímo navazuje na spolupráci společnosti Člověk v tísni a Univerzity Karlovy v letech 1997–8, v rámci které bylo do oblastí postižených záplavami v roce 1997 vysláno na 2000 dobrovolníků, zejména studentů vysokých škol. (q)

Výzva odboru životního prostředí MHMP

Žádáme provozovatele průmyslových a zemědělských zařízení spadající pod režim zákona 76/2002 Sb., o integrované prevenci, která byla na území hlavního města Prahy poškozena záplavami, ať z důvodů zmapování vzniklých škod kontaktují:

Odbor životního prostředí Magistrátu

hlavního města Prahy

Rásovkova 8, Praha 1

tel.: 36 00 42 45, 36 00 42 46

e-mail: helena.dobiasova@cityofprague.cz

V povodňových dnech byla potřeba každá ruka. Pomáhali i studenti.

Foto: Karel Cudlín

Z doručených správných odpovědí jsme i tentokrát vylosovali pěti výherců knižních cen. Obdrželi je Ivanka Růžková, Praha 4, Jaroslav Svátek, Praha 6, Jana Holá, Praha 8, Helena Podlahová, Praha 9 a Richard Barták, Praha 10. Tajenku dnešní křížovky zašlete v elektronické nebo písemné podobě na adresu redakce do pondělí 30. září.

	VELIKÁN	2.DÍL TAJENKY	POSTRANNÍ VÝHONK	ZKRATKA KLUBU ZELENÉHO TELEFONU	POPĚVEK	ŘEZÁNÍM ODDĚLITI	ČINTI BÍLYM	PSICE	ŽENSKÉ JMÉNO	HYJE (ŘÍDCE)	ČLOVĚK, KTERÝ RÁD SPÍ	JÍZDENKA	ONĚMOC- NĚNÍ KUŽE	STOVKY	ZNAČKA TELLURU	TURECKÉ HORSTVO	MUČITI	
ZNAČKA BARVIVA NA VAJIČKA			SPOLEK				KYSELINA KARBOLOVÁ						RADIOAKTIV- NÍ PRVEK					
KÓD LETIŠTĚ BRANĚRŮ		1.DÍL TAJENKY	IN. LINGV. POLDAUFA															
OCHROMIT				TRAMVAJ (SLANG)					LEGRACE (EXPR.)						SETINA HEKTARU			
	PLETENEC VLASU			BEZOVI (NÁŘEČNĚ)					MDLĚ					SPZ OKR. ŽDAR NIS				
	RYBÁŘSKÁ SÍŤ			SLOVENSKÝ "KRAVA"					PŘEMÝŠLET (KNIŽNĚ)					FR. JEDN. VÝKONU				
OPAK VÝŠ			PROKLETÝ					VDOLEK (OBLASTNĚ)					MZDA					
			MAJICI VELKOU BRADU					HNISAVÝ ZANĚT					PRINCEZNA Z TV SERIÁLU					
INIČIÁLY PĚVKYNĚ DESTIN- NOVĚ			BRATŘI (NÁŘEČNĚ)				ČES. NEU- ROCHURURG						MONGOL PASTEVCÍ					
			POLSKÝ TRIGROŠ				PASTYŘSKÉ CHÝŠE						ČESKÝ PROZAIK					
VYMĚ- NOVATI VZDUCH						VELKÁ RÍČNÍ RYBA						KOVOVÝ ODPAD					VYKASTRO- VANÍ BYCI	SÍDELNÍ JEDNOTKA
						TAM (ZASTAR.)						SÍDLO U PRAHY						
INTOXI- KACE						HRADBA (ZASTAR.)					PATŘÍCI STANOVÍ							
						SOUPRAVA					ČÁST MORAVY							
ELEKT- RICKÝ VENTIL					VOJENSKÝ POZDRAV					ROVY							PŘES	
					ČESKÝ LITERÁT					KÓD LET. KALSKAG							SPZ OKR. ZVOLEN	
	ZVUK MOUCHY	IN. HERCE ABRHÁMA		SAVEC PŘIB. SLONJ					BENNSKÝ KMEŇ						ŠPATNĚ			
		DĚTSKÝ POZDRAV		IN. REŽIS. ZEMANA					ZNAČKA OERSTEDU						ZNAČKA AMERICA			
3.DÍL TAJENKY																		
POTVRZENÁ OBJED- NÁVKA							ŠVIHÁK						JAPONSKÁ LOVKYNĚ PEREL					POMŮČKA: BRD, BŽNA, FENOL, FUSEK, KABRE, KLG, KZ, MOSES, NĚ, PRONY, SRBÍN